

GÖTEBORGS UNIVERSITET

PÅGÅENDE FORSKNING
Psykologiska institutionen

HT2013/VT2014

Hemsida: <http://www.psy.gu.se/>

Göteborgs universitet
Psykologiska institutionen
Box 500
405 30 Göteborg

Innehåll

Alfredsson, Helen	5
Allard, Karin.....	5
Allwood, Carl Martin.....	5
Ask, Karl	5
Berg , Anne Ingeborg	6
Bergendal Eva.....	6
Berglund, Kristina.....	6
Berne, Sofia	7
Bergstad Jakobsson, Cecilia	7
Biel, Anders.....	8
Boström, Petra	8
Broberg, Malin	8
Broberg, Anders	9
Buratti, Sandra	12
Carlsson, Johanna	12
Clemens, Franziska	13
Dahlgren Sandberg, Annika.....	13
Denti, Leif.....	14
Elf, Mikael.....	14
Fahlke, Claudia	14
Fahsing, Ivar	15
Falkman, Kerstin.....	15
Fransson, Niklas	16
Frisén, Ann.....	16
Gamle, Amelie.....	18
Geisler, Martin	18
Goulding, Anneli	19
Georgsson, Anna	19
Granhag, Pär Anders	19
Grip, Karin	20
Guldberg-Kjär Taina	20
Gunnarsson Mattias.....	20
Hagsand, Angelica.....	20
Hemlin, Sven	21
Hassing, Linda B.	22

Hjelmquist, Erland.....	22
Hwang, Philip	23
Jacobsson, Christian	23
Johansson, Boo	24
Johansson Hanse, Jan.	24
Josefsson, Torbjörn.....	24
Järvholm, Stina.....	25
Karlsson, Peter	25
Kajonius, Petri.....	25
Knieps, Melanie	25
Larsson, Maria	26
Landström, Sara.....	26
Lidbeck, Monica	27
Lilja, Josefine.....	27
Lunde, Carolina.....	27
Lundgren, Jesper.....	28
Massoudi, Pamela.....	28
Meristo, Marek	28
Nilsson, Andreas	29
Norlin, David.....	29
Olsson, Lisa	29
Parker, Adrian.....	29
Persson, Olle	29
Praetorius, Marcus.....	30
Ray, Jeremy	30
Roos af Hjelmsäter, Emma.....	30
Rudolfsson, Lisa	30
Samuelsson, Hans	30
Strand, Jennifer	31
Strömwall, Leif	31
Tekin, Serra	31
Thorvaldsson, Valgeir.....	31
Thylefors, Ingela.....	31
Tidefors, Inga.....	32
Tjus, Tomas.....	32
Trönberg, Carl-Christian.....	32

Wallgren, Lars Göran	33
Weman Josefsson, Karin	33
Willén, Rebecca	33
Winblad, Stefan	33
Wängqvist, Maria	34
Åsberg, Jakob	34
Öhman, Lisa	34
INDEX	35

Alfredsson, Helen

Helen.alfredsson@psy.gu.se

"Ett instrument för påverkan av allmänhetens uppfattningar och normer kring offer för våld i nära relationer". Avhandlingsprojektet syftar till att undersöka om uppfattningar och normer kan predicera benägenheten att intervensera mot våld i nära relationer (VNR). Särskild tyngdpunkt läggs vid att skapa ett instrument som kan kategorisera grupper av individer efter deras uppfattningar som eventuellt fungerar som psykologiska barriärer mot att ingripa. Vidare avses att skapa riktade påverkansstrategier i linje med de identifierade attityd- och normkategorierna. Såväl mätinstrumentet som påverkansstrategierna skall kunna tillämpas i samhällsinriktade åtgärder för ökad benägenhet att ingripa mot VNR

Medarbetare: Karl Ask, Chris von Borgstede.

Anslagsgivare: Brottsofferfonden.

Allard, Karin

E-post: Karin.Allard@psy.se

Arbete och familj. I avhandlingsarbetet studeras mäns upplevelser av att kombinera arbetsliv och familjeliv. Av särskilt intresse är organisationskulturens betydelse för hur pappor utnyttjar sin föräldraledighet, samt konflikt mellan arbetsliv och familjeliv. (I samarbete med Philip Hwang och Linda Haas.)

Allwood, Carl Martin

E-post: cma@psy.gu.se

Beslutsfattande och välbefinnande; I detta projekt analyserar vi relationen mellan beslutsfattandestilar och välbefinnande, etc. på tre statliga myndigheter, Skatteverket, Försäkringskassan och Polismyndigheten. Vi studerar även hur beslutsfattandeprocessen löper vad gäller ärendehantering samt relationen mellan sortering, beslutsstilar och välbefinnande.

Anslagsgivare: FAS. Medarbetare: Ilkka Salo och Sandra Buratti.

Metakognition om metakognitiva bedömningar. Har människan metakognitiv förmåga vad gäller sin metakognition? Vi studerar denna fråga i olika typer av kognitiva sammanhang.

Anslagsgivare: VR. Medarbetare: Sandra Buratti.

Hörselparader och realism i konfidensbedömningar. Detta projekt studerar realism i konfidensbedömningar för igenkänning av röster i hörsel-vittnesparader. Anslagsgivare: Crafoordska stiftelsen. Medarbetare: Elisabeth Zetterholm och Farhan Sarwar.

Stabilitet i konfidensbedömningar och deras realism i episodiska minnessammanhang.

Medarbetare: Sandra Buratti och Marcus Johansson.

Barn som vittnen i rättssystemet - Vittnespsykologi. Hur barn och vuxnas minnesåtergivning och metakognitiva realism påverkas av olika förhållanden i förhörssituationen så som t ex vilken typ av frågor som ställs. Vi studerar även bland annat barns och vuxnas prestationer i vittnesparader. Anslagsgivare: Brottsofferfonden. Medarbetare: Jens Knutsson, Marcus Johansson, Gunilla Fredin.

Äldres minne och realism i konfidensbedömningar. Medarbetare: Mats Dahl.

Kreativa forskningsmiljöer. Hur kan vi skapa kreativa forskningsmiljöer? Medarbetare: Sven Hemlin och Ben Martin.

Inhemsk psykologier. I många icke-västerländska länder protesterar man mot vad man uppfattar som den kulturella präglingen i huvudfåran i psykologi vilken man uppfattar som laddad med västerländskt betingade värderingar. I stället vill man skapa sina egna psykologier utifrån vad man uppfattar som sin egen kulturella grund och mer anpassade till sin egen samhällstyp. Min forskning granskar detta fenomen samt undersöker kritiskt dess förutsättningar.

Annat: Vetenskapsteori och vetenskapsfilosofi, kulturorienterad psykologi.

Ask, Karl

E-post: Karl.Ask@psy.gu.se

Känslor och sociala bedömningar. Hur vi känner oss för tillfället kan påverka våra sociala bedömningar på en rad olika sätt. Jag är särskilt intresserad av hur känslor påverkar bedömningar av trovärdighet och skuld. Sådan påverkan kan ske såväl i vardagliga samtal (t ex när vår ”magkänsla” säger oss att någon talar sanning eller ljuger för oss) som i rättsliga sammanhang (t ex när poliser eller domare exponeras för känslomässiga vittnesmål eller stötande bevis). Min forskning syftar till att bättre förstå exakt *hur* och *när* denna påverkan sker.

Brottsutredares beslutsfattande. En rad kritiserade förundersökningar (t ex Thomas Quick, Palmemordet) har visat att brottsutredningar ibland kan gå väldigt snett. Detta har väckt mitt intresse för frågor som hittills är förvånansvärt utforskade: Hur går poliser och åklagare egentligen tillväga för att utreda brott? Hur påverkas deras bedömningar och beslut av inre (t ex attityder, känslor) och yttre (t ex tidspress, normer) faktorer? Vilka psykologiska felkällor finns i samband med brottsutredningar, och hur kan de motverkas? (I samarbete med Pär Anders Granhag och Ivar Fashing.)

Bemötande av brottsoffer. Hur ett brottsoffer bemöts av sin omvärld har mycket stor betydelse för offrets välmående och förmåga att hantera sin situation. Tyvärr är det inte ovanligt att brottsoffer möts av skepsis eller undvikande såväl av bekanta som av personal inom sjukvård och rättsväsen. Detta beror sannolikt på stereotypa uppfattningar om brottsoffer (t ex ”ett våldtäktsoffer visar tydligt att hon mår dåligt”), bristande kompetens (t ex ”vad kan jag göra?”, ”tänk om jag gör fel?”) och rådande normer (t ex ”man ska inte lägga sig i om man misstänker våld i nära relationer”). Min forskning på området syftar till att kartlägga dessa uppfattningar och normer, samt att utveckla metoder för att påverka dem i en positiv riktning. (I samarbete med Chris von Borgstede, Olof Wrede och Helen Alfredsson.)

Berg , Anne Ingeborg

E-post: Anne.Berg@psy.gu.se

Psykiskt välbefinnande i hög ålder.

I projektet undersöks samband mellan livstillfredsställelse i hög ålder och kön, socio-ekonomisk status, fysisk hälsa, funktionell förmåga, mental hälsa, upplevelse av kontroll och socialt nätverk. Syftet är att identifiera faktorer av särskild vikt för psykiskt välbefinnande i åldersgruppen 80 år och äldre, vilket har betydelse både för preventiva insatser och behandling.

Bergendal Eva

E-post: Eva.Bergendal@lthalland.se

Identifiering av AD/HD hos vuxna: Svårigheterna att hos vuxna upptäcka AD/HD (Attention Deficit/ Hyperactivity Disorder) leder till felbedömningar och felbehandlingar. Vanliga konsekvenser är onödigt lidande och höga kostnader på grund av psykisk ohälsa och bristande psykosocial anpassning. Sannolikt skulle flera vuxna med ännu inte diagnostiserad AD/HD kunna upptäckas och inom rimlig tid få adekvat stöd och behandling, om man på lägre utredningsnivå - t ex inom primärvården och den psykiatriska öppenvården - fick tillgång till diagnostiskt känsliga skattningsformulär och test. Endast i oklara och komplicerade fall skulle man då behöva remittera vidare till specialistteam. Syftet med mitt forskningsprojekt är att utvärdera vilka skattningsformulär och neuropsykologiska test som ger störst bidrag till underlaget för bedömning av misstänkt AD/HD hos vuxna samt att pröva två olika modeller rörande kärnproblematiken vid AD/HD. Vuxna patienter som efter en omfattande utredning fått diagnosen AD/HD ska jämföras med utredda psykiatriska patienter utan AD/HD samt utredda friska kontrollpersoner utan AD/HD. Min handledare är professor Boo Johansson.

Berglund, Kristina

E-post Kristina.Berglund@psy.gu.se

Jag forskar om betydelsen av psykologiska- (t.ex. självbild, kognitiv funktionsförmåga, personlighet, psykisk hälsa, uppväxtmiljö) och biologiska faktorer (signalsubstansfunktioner och bakomliggande genetik) vid alkoholberoende och hur detta är relaterat till behandlingsutfall. Syftet med projektet är att öka kunskapen om hur psykologiska, neurobiologiska och genetiska faktorer interagerar och vad de har för betydelse i en behandlingsprocess och för behandlingsresultat. Projektet sker i samarbete med professor Claudia Fahlke (Psykologiska institutionen), docent Jan Balldin och docent Ulf Berggren (Sahlgrenska Akademin).

Berne, Sofia

E-post: Sofia.Berne@psy.gu.se

”Ja, du vågar mer om du gör det på Internet”- Cybermobbing 2010. Cybermobbing är en relativt ny företeelse. En person är cybermobbad när han eller hon, upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för medvetna aggressiva handlingar från en eller flera personer via Internet och/eller mobilen. Syftet med studien är att öka kunskaperna kring vad elever från 4: e, 6: e och 9: e klass har för erfarenheter av cybermobbing. De specifika frågeställningarna är: (1) Hur stor andel av barnen i Sverige har varit utsatta för cybermobbing? Vilka barn och ungdomar är offer? Finns könsskillnader? Finns åldersskillnader? Vilken typ av cybermobbing är vanligast att man blir utsatt för? (2) Hur stor andel av barnen i Sverige är förövare som utsätter andra för cybermobbing? Finns könsskillnader? Finns åldersskillnader? Vilken typ av cybermobbing är vanligast att man utsätter andra för? (3) För att få en fördjupad bild av hur förloppet ser ut när det gäller cybermobbing syftar studien till att även belysa frågor som: Är det lättare för barn och ungdomar att bete sig aggressivt eller göra opassande saker gentemot andra via nätet och mobilen än ansikte mot ansikte? Vad är det i så fall som gör det lättare? Är det vanligt att ungdomar blir cybermobgade för utseendet? Hur skulle den som blir utsatt för mobbing via nätet eller mobilen göra för att få stopp på det? 1404 elever från 4: e, 6:e & 9: e klass från Göteborgsområdet har deltagit i studien. Därtill har 48 elever från 6: e & 9:e klass blivit intervjuade i fokusgrupper. (Ann Frisé & Sofia Berne)

COST ISO801- Tvärkulturellt samarbete gällande definition för cybermobbing. Inom ramen för ett europeiskt forskningssamarbete om cybermobbing, COST ISO801 arbetar en grupp forskare med ett projekt som avser att undersöka definitionen för cybermobbing. Projektet är ett samarbete mellan forskare i Estland, Frankrike, Italien, Tyskland, Spanien och Sverige. I litteraturen om traditionell mobbing har flera kriterier rapporterats som nödvändiga för att definiera detta fenomen, men inga studier har bevisat kriteriernas relevans för cybermobbing. Därtill finns det skillnader emellan olika länder kring hur cybermobbing definieras. Studien syftar till att systematiskt undersöka hur ungdomar uppfattar kriterier från traditionell mobbing i förhållande till cybermobbing; *intention, obalans i makt, repetition*. Dessutom undersöks kriterier som är specifika för cybermobbing; *anonymitet, publik kontra privat*. 2259 europeiska barn har deltagit i studien, 11-17 år gamla. (Ann Frisé & Sofia Berne)

COST ISO801- Systematisk genomgång av mätinstrument för cybermobbing. Inom ramen för ett europeiskt forskningssamarbete gör forskare i Estland, Lettland, Sverige och Tyskland en systematisk genomgång av instrument som mäter cybermobbing. Syftet med denna studie är: 1) Presentera en översikt av existerande mätinstrument. 2) Bidra med information om mätinstrumentens särdrag. 3) Samla in data om mätinstrumentets psykometriska egenskaper. 4) Vägleda forskare att bedöma och välja vilket instrument som passar för deras undersökningsfrågor. (Ann Frisé & Sofia Berne)

Bergstad Jakobsson, Cecilia

E-post: Cecilia.j.Bergstad@psy.gu.se

Att främja miljövänligt beteende genom feedback: Energibesparing i hushållen

En viktig del i försök att minska utsläppen av växthusgaser är att minska den privata energiförbrukningen i våra hem. Projektet som har en miljöpsykologisk teoretisk förankring undersöker hur feedback kan påverka människors motivation att ändra beteenden. Med feedback menas information om vilka konsekvenser en viss typ av beteende får. Tidigare forskning har visat att feedback kan vara effektivt för att få människor att minska sin energianvändning. Samma forskning visar samtidigt att efter att interventionen tas bort försvinner också beteendeförändringarna och människorna faller tillbaka i sina tidigare vanor. I projektet undersöker vi dels olika former av feedback för att se vilken typ som är effektivast, dels undersöker vi om man kan aktivera normer som ger mer en bestående motivation och stabilare beteendeförändringar. I samarbete med Andreas Nilsson

Biel, Anders

E-mail: Anders.Biel@psy.gu.se

Sustainable Investment. Inom ramen för forskarprogrammet Sustainable Investment Research Platform (SIRP), som undersöker hur man skall få institutionella investerare att i större utsträckning ta hänsyn till miljöfaktorer vid sina aktieplaceringar, är jag inblandad i följande delprojekt: Incitamentsstruktur för portföljförvaltare. Medarbetare: Maria Andersson, Tommy Gärling och Anders Biel

Boström, Petra

E-post Petra.Bostrom@psy.gu.se

Föräldrar till barn med intellektuella funktionshinder

Undersöker föräldrars känslor och beskrivningar av sina barn med eller utan funktionshinder inom ramen för projektet "Vanliga föräldrar under ovanliga omständigheter" som leds av docent Malin Broberg och professor Philip Hwang. Att upptäcka att ens barn har ett intellektuellt funktionshinder kommer som en chock för många föräldrar. Genom både kvalitativ och kvantitativ metod undersöks hur föräldraskapet påverkas av barnets diagnos.

Broberg, Malin

(Fd. Olsson)

E-post: Malin.Broberg@psy.gu.se

Vanliga föräldrar under ovanliga omständigheter (VAFOO) Tillsammans med Philip Hwang – Livssituationens utveckling hos föräldrar till barn med och utan funktionshinder Syftet med studien är att förstå vilken betydelse olika risk och skyddsfaktorer har för hur föräldrar (till barn med och utan funktionshinder) upplever och hanterar sin livssituation över tid. Övergripande frågeställningar är: * Kan man gruppera föräldrar efter de sedan tidigare kända risk- och skydds faktorerna (t.ex. beteende problem hos barnet, socialt stöd och känsla av sammanhang i tillvaron) och predicerar dessa föräldrars utveckling över tid? * Hur beskriver föräldrar som karaktäriserats som hög- respektive lågrisk föräldrar själva sin livssituation och hur ser de på möjligheten att påverka och förändra sin livssituation? * Hur sker förändringar i föräldrars livssituation (positiva och negativa)? Vilka faktorer är viktiga för att livssituationen förändras? * Vilka är de kritiska faktorer som karaktäriserar föräldrar vars livssituation utvecklas/förändras positivt över tid? Studien är longitudinell (tre datainsamlingar med ett års intervall). Studien kombinerar kvalitativ och kvantitativ metod och omfattar två olika undersökningsgrupper. Deltagare är föräldrar som har barn mellan 0 och 5 år med eller utan funktionshinder. Föräldrarna till barn med funktionshinder rekryteras när barnet skrivs in vid habiliteringen i VG-regionen. Normalfamiljer matchas med avseende på barnets ålder, kön, och geografiskt läge och rekryteras via SPAR. Cirka 100 familjer rekryteras till varje grupp. Intervjuerna bearbetas kvalitativt utifrån eko-kulturell teori (ecocultural theory, Gallimore et al., 1989). Denna teori menar att det centrala problemet som alla familjer brottas med – oberoende av om de har ett barn med funktionshinder eller ej – är att konstruera en uthållig, meningsfull och sammanhållen vardagsrutin i familjen. Den här studiens unika bidrag är fokuset på vad som driver förändring över tid hos familjer och att vi

har en kontroll grupp även inom studiens kvalitativa del. Vi hoppas och tror att projektet skall kunna komma fram till konkreta förslag på förbättringar av det stöd som ges till familjer med barn med funktionshinder.

AKKTIV - kommunikationsutbildning till föräldrar med barn med omfattande kommunikations svårigheter* AKKTIV är en föräldrautbildning som vänder sig till föräldrar med förskolebarn med funktionshinder och omfattande kommunikations svårigheter. Syftet är att utvärdera effekterna av utbildningen på föräldrarnas kommunikativa stil och välmående samt på barnens kommunikation och ordförråd. Studien genomförs i samarbete med DART vid Drottning Silvias barn och ungdomsjukhus samt habiliteringarna i VG-regionen och Skaraborg. Projektet pågår under tre år och målsättningen är att få ihop data (före, efter och 1 års uppföljning) på minst 30 föräldrar som genomgått utbildningen. Preliminära resultat efter 1 år är positiva. Inom ramen för min post doc-tjänst vid Vårdalinstitutet är knuten till forskningsplattformen "de långvarigt sjuka". Forskningsprogrammet "De långvarigt sjuka och funktionshindrade" strävar efter att genom allsidig, flervetenskaplig och mångprofessionell vård- och omsorgsforskning bidra till bättre villkor och bättre liv för de långvarigt sjuka och funktionshindrade. Forskningen är inriktad mot individen i ett livsperspektiv och i ett socialt sammanhang. Från och med 2007 är verksamheten särskilt fokuserad mot interventioner och implementering av forskning med den gemensamma målsättningen att uppnå hälsovinster i samband med långvarig sjukdom eller ohälsa hos barn. Forskningen utgår ifrån två interventionsstudier, med det gemensamma temat: familjebaserade interventioner.

*Interventionsprojekt diabetes det här interventionsprojektet studeras effekterna av traditionell sjukhusbaserad vård för barn som nyligen diagnostiserats med insulinberoende diabetes typ 1 jämfört med tre olika interventionsprogram, där utnyttjande av interaktiv informationsteknologi är en central del. När ett barn insjuknar i diabetes innebär det en ofta flera veckor lång sjukhusvistelse och anpassningen till det dagliga livet i hemmet med den dagliga vård som krävs är en utmaning för hela familjen. Det som skall studeras är hur vårdformer i olika miljöer anpassade till den enskilda familjens behov och förutsättningar påverkar barnets metabola kontroll, välbefinnande och hälsa, samt familjens situation och livsstil. Studien kommer att inkludera nyinsjuknade barn vid sjukhus i Västra Götalands regionen och i Region Skåne.

*Interventionsprojekt övervikt och fetma*I det här interventionsprojektet studeras effekterna av en intervention som riktas mot familjen och familjens livsstil då ett barn identifieras som överviktig eller lider av fetma. Det som skall studeras är om familjens, och därigenom barnets, livsstil och långsiktiga viktutveckling kan förbättras genom rådgivning och kontinuerlig uppföljning. I interventionsstudien studeras betydelsen av intensiteten av information och pedagogiska och psykologiska insatser för barnets viktutveckling. Studien kommer att inkludera barn som vid fem års ålder vid barnhälsovårdens rutinundersökningar, i Region Skåne samt Västra Götalands regionen, bedöms som överviktiga eller feta.

Broberg, Anders

E-mail Anders.Broberg@psy.gu.se

Bojen – Utvärdering av gruppverksamhet för barn som bevittnat våld i hemmet och deras mammor Projektet görs tillsammans med professor Kjerstin Almqvist vid Karlstads universitet, leg. psykolog Anna Georgsson och leg. psykolog/leg. psykoterapeut Karin Grip som har doktorandanställningar. Enligt uppskattningar baserade på polisanmälningar, får varje år 65 000 - 190 000 barn uppleva att deras mamma misshandlas. Att uppleva mannens/pappans våld mot mamman är en traumatisk händelse och barnens symptom överensstämmer ofta med dem som förekommer vid andra former av trauman. Många barn visar också bristande empatisk förmåga och kommunikationssvårigheter. De tenderar att reagera med överdriven aggressivitet eller uppgivet tillbakadragande vid olika typer av motgångar. Detta gör att de i hög utsträckning får problem med bland annat mobbning i skolan. *Bojen* är en på Children Are People too (CAP) baserad gruppverksamhet för barn i

åldern 4 – 16 år och deras mammor. Studien syftar till att (1) skaffa bättre kunskap om de problem som barn och mammor uppvisar, och (2) utvärdera effekten av gruppverksamhet för barn i förskole-, låg-, mellan- och högstadietåldern och deras mammor. I undersökningen ingår 42 mammor och deras barn. Datinsamlingen avslutades hösten 2008 och avrapportering pågår i form av såväl internationella publikationer som svenskspråkiga rapporter i Allmänna Barnhusets rapportserie <www.allmannabarnhuset.se> Under hösten 2010 kommer Anna Georgsson och Karin Grip att försvara sina licentiatuppsatser i projektet.

Utvärdering av stödinsatser riktade till barn som upplevt allvarliga konflikter i sin familj På uppdrag av Socialstyrelsen genomför vi i samarbete med professor Kjerstin Almquist Karlstads universitet, Fil Dr. Maria Eriksson Uppsala Universitet, Fil. Dr. Åsa Källström Cater Örebro universitet och Fil. Dr. Ulf Axberg Göteborgs universitet en utvärdering av 17 olika verksamheter som arbetar med barn som upplevt att mamma utsatts för våld av sin partner. Projektkoordinatör är Pol. mag. Linnéa Almquist <Linnea.Almqvist@psy.gu.se> och i projektet ingår också doktorander, en av dem är leg. psykolog/leg. psykoterapeut Karin Grip från Göteborgs universitet <Karin.Grip@psy.gu.se> . Det pågår ett intensivt utvecklingsarbete runt om i Norden när det gäller arbetet med barn som bevittnat våld i familjen och deras mammor. Dessvärre har detta arbete hittills inte haft det forskningsstöd som vore önskvärt, för att på ett mera systematiskt sätt ge kunskap om vad som fungerar och vad som fungerar mindre bra när det gäller stödet till denna utsatta grupp. Man slås också av den totala bristen på systematisk dokumentation, åtminstone i publicerad form, när det gäller insatser inom olika "ordinarie verksamheter" (Socialtjänst, Barn- och ungdomspsykiatri, Kvinnojouren, Familjerätten etc.) riktade till barn utsatta för den ena förälderns våld mot den andra föräldern. Det är också påfallande att det helt saknas longitudinella studier, där den långsiktiga effekten av att växa upp i hem där det förekommer familjevåld kan studeras, liksom effekten över tid av olika insatta åtgärder. Studien, som innefattar både verksamheter som är speciellt inriktade på arbete, individuellt eller i grupp, med barn som upplevt våld i sin familj, och "ordinarie verksamheter" som kommer i kontakt med dessa barn och deras föräldrar ska:

1. granska effekterna, d.v.s. om barnens och mammornas hälsa och välbefinnande ökar som ett resultat av insatserna
2. jämföra effekterna av specialverksamheterna med varandra med avseende på om olika typer av insatser är olika effektiva för olika barn
3. jämföra effekterna av specialverksamheterna med ordinarie verksamheter för att utvärdera skillnader samt se om det går att identifiera barn för vilka specialverksamheter kan vara särskilt viktiga
4. innehålla en analys av ramvillkoren, i betydelsen de våldsutövande människans relation till barnen och mammorna med avseende på vårdnad, boende och umgänge, vad gäller möjligheten för barnen att delta i och tillgodogöra sig behandlingen.

Utöver ovanstående kommer vi också att belysa barns och mammors upplevelse av vilken betydelse de våldsutövande människans förhållningssätt till den skada de åsamkat barnet och mamman, har för möjligheten för barnen att delta i och tillgodogöra sig behandlingen. Sådan information är viktig i synnerhet mot bakgrund av den pågående diskussionen rörande om, och i så fall när och på vilket sätt, pappan/mannen ska involveras i behandlingen/stödet till mammor och barn. Vi kommer också att beskriva vilka "kringresurser" i form av tillkommande stödjande verksamheter som de olika specialverksamheterna använder sig av, respektive upplever behovet av, för att den egna verksamheten ska kunna fungera optimalt. Datinsamlingen startade hösten 2008 och kommer att pågå t.o.m. våren 2011.

Förmätningarna avslutades i maj 2010 och vi har inkluderat totalt 223 mammor och deras 297 barn i åldern 3 - 13 år i projektet. Barn i åldern 9 - 13 år erbjuds möjlighet att själva delta i projektet, men tyvärr begränsas deras deltagande av att pappor som har gemensam vårdnad måste ge sitt tillstånd till att barnet får delta i projektet. Vi har inkluderat 66 barn i åldern 9 - 13 år som egna informanter i projektet. Under hösten 2010 avrapporteras projektet till Regeringen, och sommaren 2011 sker slutredovisningen till Socialstyrelsen. Därefter påbörjas avrapportering i form av internationella publikationer.

Psykologisk behandling för ungdomar med behandlingsproblem i tandvården

Vid Göteborgs Universitet finns ett samarbete mellan Odontologiska och Psykologiska institutionen och Folktandvården i syfte att förbättra omhändertagandet av patienter med grav tandvårdsrädsla. Många barn och ungdomar klarar inte konventionell tandvård, 10% remitteras varje år till specialistklinik på grund av svår karies i kombination med behandlingsproblem av psykologisk natur. Syftet med studien är att utveckla och utvärdera en manualiserad psykologisk behandlingsmetod (KBTi) för ungdomar i åldern 13-17 år med grav tandvårdsrädsla och/eller andra behandlingsproblem av psykologisk natur. Patienter som får behandling hos psykolog och tandläkare jämförs med patienter som får konventionell behandling (enbart tandvårdspersonal) inom specialisttandvården. Många ungdomar med behandlingsproblem av psykologisk natur tillhör en psykosocialt utsatt grupp, och goda behandlingsresultat skulle inte bara kunna bryta onda utan också generera goda cirklar. Inklusion av nya patienter avslutades i december 2009. Avrapportering påbörjas hösten 2010.

”De otroliga åren” - utvärdering av föräldrautvecklingsgrupper enligt Webster-Stratton-metoden avseende barn med utagerande problem (tillsammans med leg. psykolog och fil.dr. Ulf Axberg). Barn som tidigt uppvisar mer än normalt trots och aggressivitet löper stor risk att senare utveckla allvarlig aggressivitet, asocialitet och missbruk. Strukturerad föräldraträning är den mest effektiva metoden för behandling av yngre barn med utagerande beteenden. ”The incredible years” (de otroliga åren) är en manualbaserad föräldraträningsslag metod som utvecklats av Carolyn Webster-Stratton. Metoden har i internationella studier visat sig ha god effekt.

I projektet provas ”De otroliga åren” med föräldrar till totalt 48 barn med beteendestörningar i åldern 3 till 10 år. Syftet är att få erfarenheter av metodens tillämpbarhet i svensk kultur och dess effekt på utagerande beteendeproblem hos barn i förskole- och skolåldern. I studien jämförs barn till föräldrar som lottats till föräldragrupp respektive fått stå på väntelista för att delta. Behandlingen består av 12 gruppträffar med föräldrarna till 6 barn fördelade över en termin. Studien omfattar 8 grupper (4 med föräldrar till yngre och 4 till äldre barn). Uppgifter om barnets beteendeproblem i hemmet och i förskolan/skolan samt andra relevanta data samlas in före föräldrarnas deltagande, efter deltagandet samt 12 mån efter avslutad insats. De som har stått på väntelistan får påbörja föräldragrupsverksamhet efter sex månader. Utöver mätning av metodens allmänna effektivitet undersöks olika faktorer hos barnet och i familjen som kan ha betydelse för om föräldrarna och barnet har avsedd nytta av föräldrautvecklingsgruppen. Datainsamlingen avslutades hösten 2009, databearbetning pågår och avrapportering har påbörjats.

”Föräldrastödssamverkan A (Ale) till Ö (Öckerö)” och ”Samverkan kring föräldrastöd Sjuhärad/Södra Älvsborg”

Studien genomförs tillsammans med Fil. Dr. Ulf Axberg och doktorand Karin Wallgren. Folkhälsoinstitutet har inom ramen för regeringens utlysning ”Nationell strategi för föräldrastöd – En vinst för alla” tilldelat ett antal kommuner medel för utveckling av universellt riktat föräldrastöd, förutsatt att kommunerna samarbetar med ett lärosäte som ska utvärdera insatsen. I den aktuella studien samordnas forskning som görs inom två olika projekt. Det handlar dels om ”Föräldrastödssamverkan A (Ale) till Ö (Öckerö) som genomförs i samarbete med Ales, Kungälv, Stenungsunds, Tjörns och Öckerös kommuner, dels om ”Samverkan kring föräldrastöd Sjuhärad/Södra Älvsborg” tillsammans med Alingsås, Bollebygds, Herrljungas, Lerums, Marks, Svenljungas, Tranemos, Ulricehamns och Vårgårdas kommuner samt Borås Stad. Forskningens betydelse för praktiken har inom många samhällsvetenskapliga områden varit mycket begränsad. Under senare år har vikten av att tillämpa evidensbaserad praktik betonats inom flera områden som psykoterapi, socialt arbete och folkhälsoarbete. Det har dock visat sig att vägen från att en metod har evidensstöd till att metoden ligger till grund för en evidensbaserad praktik är lång och snårig. Hur väl en metod än fungerar i ett forskningssammanhang så har implementeringsprocessen visat sig vara avgörande för hur väl metoden fungerar i praktisk vardagsverksamhet. Vidare så är det inte

själskrivet att en metod fungerar i ordinarie verksamhet även om den varit effektiv i forskningssammanhang (denna problematik brukar på engelska åskådliggöras med begreppen efficacy kontra effectiveness). Behovet av att anpassa nya metoder till lokala förutsättningar samtidigt som metoden behåller en tillräcklig modelltrogenhet har lyfts fram. Strukturerat föräldrastöd har i flera studier visat sig vara effektivt när det gäller att hjälpa barn med beteendeproblem. De flesta av dessa studier är dock genomförda på kliniska eller på annat sätt selekterade grupper, och inte i så stor utsträckning på generell nivå, vilket gör att mer kunskap behövs rörande vad som händer när dessa metoder erbjuds "föräldrar i allmänhet", som i den Nationella strategin för föräldrastöd. Syfte med projektet är att undersöka (1) hur implementeringen av den nationella strategin för föräldrastöd fungerar i de undersökta kommunerna med avseende på samverkan mellan resp. inom kommunerna samt (2) vilka grupper som nås av föräldrastödet och hur stödet kan utvecklas för att nå grupper som ofta inte deltar i denna form av verksamhet. Datainsamling sker under 2010 och 2011 och avrapportering till Folkhälsoinstitutet görs, tillsammans med de aktuella kommunerna, våren 2012. Medarbetare: Carl Martin Allwood. Anslagsgivare: VR

Buratti, Sandra

E-post Sanra.Buratti@psy.gu.se b

Reglering av metakognitiva prestationer i samband med minnes- och bedömningsuppgifter.

Forskningen undersöker om det går att öka realismen i metakognitiva prestationer så som konfidensbedömningar, t ex. hur säker man är på att ens minne är korrekt för en specifik händelse eller objekt. Realismen i konfidensbedömningar beskriver relationen mellan konfidensbedömningar av korrektheten i individens prestationer och den faktiska korrektheten i dessa prestationer. Koriat och Goldsmiths (1996) modell över hur metakognitiva processer styr rapportering av svar på minnesfrågor används som utgångspunkt. Modellen har testat empiriskt vid ett flertal tillfällen och funnits kunna öka korrektheten i individers minnesrapportering. Forskningsprojektets huvudmål är att undersöka om en utvecklad version av Koriat och Goldsmiths modell kan användas för att öka realismen i individers metakognitiva bedömningar för olika minnes- och bedömningsuppgifter. Detta prövas för konfidensbedömningar av olika kunskapstyper och prestationer.

Carlsson, Johanna

E-post: Johanna.Carlsson@psy.gu.se

Föräldraskap och arbete/familj ur ett identitetsperspektiv - En longitudinell studie över tre decennier och två generationer. För nästan 30 år sedan startade Philip Hwang och Micheal E Lamb denna longitudinella studie om stabilitet och förändring i den psykologiska utvecklingen (Gothenburg Longitudinal study of Development – GoLD). Under studiens 8 tidigare faser har vi träffat deltagarna 19 gånger, den första gången när de var mellan 1 och 2 år. Studiens nionde fas genomfördes under hösten 2011 och våren 2012, när deltagarna började närma sig 30-års ålder. Under denna nionde fas, och den tidigare – när deltagarna var 25, genomförde vi bland annat identitetsintervjuer om deras tankar om arbete, familj och balansen dem emellan. Studiens nuvarande fokus är att (1) studera identitetsutvecklingen mellan 25 och 30 års-ålder, i synnerhet när det kommer till frågor om arbete, familj och arbete/familj-prioriteringar; (2) undersöka om det finns generationsöverskridande mönster i förhållningssättet till dessa frågor och (3) studera personlighetsutveckling från barndomen till vuxen ålder. Tack vare studiens longitudinella upplägg har vi en unik möjlighet att jämföra de unga vuxnas resonemang om föräldraskap och prioriteringar mellan arbetsliv och familjeliv med tidigare uppgifter som deras egna föräldrars lämnat. Genom det longitudinella upplägget och kombinationen av intervjuer och frågeformulär kan studien ge en fördjupad kunskap om identitetsutveckling, tvär-generationella mönster i föräldraskap och om personlighetsutveckling. (*Ann Frisé, Maria Wängqvist, Johanna Carlsson & Philip Hwang*)

Clemens, Franziska

E-post: Franziska.Clemens@psy.gu.se

Lögn detektion i förhörssituationen. Avhandlingen utgörs av en serie experimentella studier, med målsättningen att generera psykologiskt grundade riktlinjer för hur utredande intervjuer och förhör ska genomföras och hur den ärendespecifika informationen (exempelvis bevis mot en misstänkt) ska användas. Syftet är att ge ett så bra underlag som möjligt med avseende på att fatta korrekta beslut om tillförlitlighet.

Medarbetare: Maria Hartwig, Pär Anders Granhag, Leif Strömwall. Anslagsgivare: VR.

Dahlgren Sandberg, Annika

E-post: psyandas@psy.gu.se

Hur påverkas språk och kommunikation av grav talskada, t.ex.: hur uttrycker sig barnen på förspråklig och språklig nivå, hur förstår de talat språk och hur väl fyller Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK) sin roll som ersättning för det talade språket? Vilka blir effekterna på tänkande, t ex Theory of mind, språk och kommunikation? Kan man tidigt under förskoleåren underlätta för barnen att utveckla ett språk? I ett longitudinellt projekt har försök gjorts att identifiera övergångarna från förspråklig till språklig nivå hos barn som saknar talat språk. 20 barn med grav CP- och talskada i åldern 18 månader - 6 år har följts under tre år med videoinspelningar av kommunikationssituationer mellan barn och föräldrar samt barnen och deras kamrater och syskon. Dessutom har deras kommunikativa, språkliga och kognitiva förmåga testats. Även samspelsmönster mellan barnen och deras föräldrar har studerats.

I en studie med titeln: Språklig förmåga hos barn som använder grafisk kommunikation - ett internationellt projekt undersöks språkutvecklingen hos barn med talhandikapp Denna studie är ett internationellt samarbetsprojekt och omfattar barn från femton länder varav Sverige (Göteborg och Uppsala) är ett. Det långsiktiga målet är att skapa normer för bedömning av språklig förmåga vid alternativ kommunikation. Det specifika målet är att beskriva förståelse och språkliga uttryckssätt inom de semantiska, grammatiska, syntaktiska and pragmatiska språkområdena hos barn som använder grafisk kommunikation.

Kognition hos barn med funktionshinder. De studier som rör kognition är koncentrerade till frågor kring Theory of Mind hos barn med autism, Asperger syndrom, DAMP och barn med talskador och till frågor kring auditivt och visuellt arbetsminne hos barn med talskador. I en nyss påbörjad studie undersöks språkliga förutsättningar och samtalsfarenheter och deras inverkan på social kognition. Den berör barn med cp-skada och talskada, döva barn till hörande föräldrar, samt tvåspråkiga barn. Samtliga dessa barn har annorlunda förutsättningar när det gäller att ta del av det tidiga samspelet och kommunikationen jämfört med hur barn har det under normala förhållanden. En jämförelse mellan barnen kommer att göras med avseende på prestationer på test som mäter olika typer av mentaliseringsförmågor, språklig förmåga och exekutiva funktioner.

Läsning och skrivning hos barn som saknar tal samt barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Icke-talande barn har svårigheter i sin läs- och skrivinlärning som inte tycks kunna förklaras utifrån begåvningsnivå eller generell språklig förmåga. Frågor av intresse här är vilken effekt brist på artikulatorisk förmåga, dvs. att själv kunna uttrycka sig med talat språk, har på arbetsminnet och på förmågan att använda fonologisk kodning, hur väl utvecklad barnens fonologiska medvetenhet är, skiljer sig barnens verbala korttidsminne från det visuella och skulle syntetiskt tal kunna stödja barnets minnesfunktioner i dessa fall. Ett tvärspråkligt projekt med syfte att studera effekter av språkstruktur på läs- och skrivinlärning har nyligen avslutats. Samarbete har skett med fil dr Maria Larsson, psykologiska institutionen, Göteborgs universitet och PhD Martine Smith, Trinity college, Dublin.

I ett projekt om läsning hos normalbegåvade barn och ungdomar med autismspektrumtillstånd undersöks läsfärdighet och textförståelse. Läsfärdighet är en viktig färdighet att behärska för att självständigt och aktivt kunna delta i vårt moderna samhälle. Elever med autismspektrumstörning rapporteras ofta av föräldrar och lärare ha svårigheter med läsning och textförståelse. Läsning och textförståelse är ytterligt komplexa processer. Det finns därför många möjliga orsaker till de rapporterade lässvårigheterna. Syftet med det aktuella projektet är att försöka förstå orsakerna till eventuella problem med ordläsning och textförståelse hos svenska barn/ungdomar (ca 10-18 år) med autismspektrumstörning. Om orsakerna till dessa svårigheter kan identifieras förbättras också möjligheterna till att erbjuda ett effektivt pedagogiskt stöd. Vi vill även i en skolbaserad interventionsstudie se om textförståelseutvecklingen kan stimuleras genom ett program där elever får öva sig i att läsa/lyssna aktivt och ”mellan raderna”. Projektet utgör Jakob Åsbergs avhandlingsarbete.

Denti, Leif

E-post Leif.Denti@psy.gu.se

Leif Denti forskar för närvarande på ledarskap, kreativitet och organisatorisk innovation som doktorand på Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet. Forskningsprojektet heter Chefskap för Sverige och är finansierat av Vinnova. Leifs tidigare forskning har handlat om organisatoriskt stöd för innovation samt executive coaching. Leif Denti har en fil. licenciatexamen i psykologi, Göteborgs universitet.

Elf, Mikael

E-post: Mikael.Elf@psy.gu.se

Mitt avhandlingsarbete är en del av projektet [PsYoungSupport](#), som drivs inom ramen för Vårdalinstitutet och Göteborgs Universitet. Projektet har i en participativ designprocess utvecklat ett webbaserat stöd riktat till unga som lever nära och stödjer någon med psykisk ohälsa. Stödet utvärderas avseende effekt och användbarhet i en randomiserad studie medan mitt avhandlingsarbete är fokuserat på designprocessen i följande genomförda eller planerade studier där deltagarna (16-25 år) själva befann sig i situationen som stödjare.

- Studie ett undersökte deltagarnas (n=12) behov av stöd, dels i situationen som stödjare och dels relaterat till ett tänkt webbaserat stöd.
- Studie två undersökte vad gruppen (n=8) i rollen som med-designers förde fram som viktiga beståndsdelar i ett webbaserat stöd och hur deras syn skiljde sig från projektrepresentanternas syn.
- Studie tre kommer att undersöka aspekter av designprocessen som legat utanför gruppens inflytande.
- Studie fyra kommer att undersöka ungas användning av sidan, dels genom statistisk analys av serverdata och dels genom öppna frågor till användare.

Studie ett, ”*The web is not enough, it's a base*” - an explorative study of what needs a web-based support system for young carers must meet, är publicerad medan studie två är i reviewprocess. Bägge studierna presenteras i min lic-avhandling, *Design of web-based support systems in less structured contexts – the needs and views of young carers*, där jag också skissar på en utvidgad modell för webbaserat stöd. Webbaserade stöd baseras vanligen på möjligheterna till kunskapsgenerering och kommunikation, medan studierna indikerar behovet att också använda webben på ett sätt som kan bereda vägen för reellt (i motsats till virtuellt) stöd.

Handledare: professor Annika Dahlgren-Sandberg, Med dr Barbro Krevers och Fil dr Hans Rystedt.

Projektet har finansieras av Vårdalinstitutet, Vinnvård och Göteborgs universitet

Fahlke, Claudia

E-post: Claudia.Fahlke@psy.gu.se

Missbrukspsykologi – Med hjälp av experimentella och kliniska studier undersöker vi psykobiologiska riskfaktorer för utveckling av beroendeproblem, hur alkohol påverkar kognition och minne, alkoholens långsiktiga inverkan på psykosociala och neurokognitiva funktioner samt behandlingsutfall. Vår forskning bidrar med tillämpad kunskap användbar för praktiker, som t.ex. för den specialiserade missbruks- och beroendevården. Exempel på några av våra forskningsprojekt är:

1. *GARP – Göteborg Alcohol Research Project*: I projektet studeras hur psykologiska (uppväxtmiljö, personlighet, psykisk hälsa m.m.) och biologiska faktorer (signalsubstansfunktion och genetik) interagerar vid alkoholberoende, med fokus på dess betydelse för behandlingsprocess och behandlingsutfall. För mer information kontakta: Kristina Berglund.

2. *Psykisk hälsa och drogvanor hos ungdomar* – Projektet är en longitudinellt där barn och ungdomars personlighet, anknytning, sexuellt beteende och psykisk hälsa, alkoholvanor m.m. studeras. Projektet drivs i samarbete med Jönköpings Högskola. För mer information kontakta: Karin Boson och Johan Hagborg.

3. *Hur har det gått för de alkoholskadade barnen?* Projektet är en retrospektiv och longitudinell uppföljningsstudie av vuxna personer med diagnosen fetalt alkoholsyndrom, med fokus på psykosociala och neuropsykologiska aspekter. För mer information kontakta: Jenny Rangmar.

4. *Psykos och missbruk* – I projektet studeras symtom och funktion hos patienter med denna samsjuklighet. Vidare undersöks behandlingsutfall samt vilka faktorer som predicerar återhämtning. För mer information kontakta: jonas.stalheim@vgregion.se

5. *Alkohol och episodiskt minne* – I projektet studeras hur alkohol påverkar det episodiska minnet (minne för konkreta händelser), med särskild fokus på ögonvittnes minnesprestationer. För mer information kontakta: Angelica Hagsand.

6. *Alkoholens effekt på vittnesmål om våld i nära relationer* – Projektet studerar vilken roll alkoholpåverkan har för mäns och kvinnors vittnesmål om våld i nära relationer samt att förbättra befintliga tekniker för att samla in och bedöma utsagornas tillförlitlighet. För mer information kontakta: Malin Karlén.

Fahsing, Ivar

E-post Ivar.Fahsing@phs.no

Brottsutredares beslutsfattande. En rad kritiserade förundersökningar i vår del av världen har visat att brottsutredningar ibland kan gå väldigt snett. Som mordutredare vid Kriminalpolitisen (Riksmord) i Norge blev mitt intresse väckt för frågor som hittills är förvånansvärt utforskade: Hur påverkas utredares bedömningar och beslut av inre (t ex attityder, känslor) och yttre (t ex tidspress, normer) faktorer? Vilka psykologiska felkällor finns i samband med brottsutredningar, och hur kan de motverkas? Hur påverkas bedömningar av individuella olikheter (personlighet, expertis, etc.) (I samarbete med Pär Anders Granhag och Karl Ask)

Falkman, Kerstin

E-Post: Kerstin.Falkman@psy.gu.se

Kognition och kommunikation hos icke-talande barn med CP-skada. Vilka kommunikativa, språkliga och kognitiva färdigheter kan utvecklas hos icke-talande barn med grava motoriska

funktionsnedsättningar? Beror eventuella begränsningar i huvudsak på att funktionshindret sätter gränser hos individen eller på att samspelet med omgivningen blir så begränsat att kognitiva, kommunikativa och språkliga färdigheter inte utvecklas eller enbart utvecklas till en viss gräns? Projektet försöker skapa ökad förståelse för utvecklingen hos barn med grava funktionshinder.

Utveckling av Theory of mind hos tidiga teckenspråksanvändare Mycket enkelt så kan begreppet "theory of mind" (ToM) definieras som en förmåga att förstå att alla människor har ett tanke- och känsloliv som styr beteendet. Tidigare studier har visat att utvecklingen av theory of mind hänger tätt samman med den språkliga utvecklingen. Infödda teckenspråksanvändare, dvs de döva barn som växt upp med ytterligare en döv familjemedlem som använder teckenspråk skiljer sig inte från typiskt utvecklade barn vad gäller ToM. Döva barn som växer upp i hörande familjer, s.k. sena teckenspråksanvändare har däremot visat sig ha en kraftigt försenad ToM. I Sverige diagnostiseras döva barn oftast relativt tidigt och både barnen och deras familjer erbjuds teckenspråk. Svenska barn skulle därför som regel, kunna betraktas som en mellankategori, vi benämner dem tidiga teckenspråksanvändare. I en longitudinell studie undersöker vi hur dessa barn klarar av att lösa uppgifter som kräver en ToM, uppgifter som barn med typisk utveckling klarar vid en mental ålder av ca 4 år.

Tidig interaktion mellan döva barn och deras föräldrar

En mycket viktig faktor för en gynnsam utveckling av theory of mind (en förmåga att förstå att alla människor har ett tanke- och känsloliv som styr beteendet) verkar vara ett gemensamt språk för barn och föräldrar i den tidiga sociala interaktionen. Studien syftar till att fördjupa tidigare studier kring de döva barnens utveckling av kommunikativa strategier och theory of mind. Av särskilt intresse är att noggrant försöka kartlägga den tidiga interaktionen mellan döva barn och deras föräldrar (både döva och hörande föräldrar), vilket också förhoppningsvis kan vara ett led i utvecklandet av ett svenskt teckenspråkstest.

Fransson, Niklas

E-post: Niklas.Fransson@psy.gu.se

Normers och värdens påverkan på beteende. Individer skiljer sig åt med avseende på hur benägna de är att bedöma andras beteende i relation till rådande situationella normer. Benägenheten att bedöma beteenden i ljuset av normer kan betraktas som en relativt stabil kognitiv orientering, och kan få betydande konsekvenser för hur man värderar andra människors handlande. Även vad gäller moraliska bedömningar spelar normbundenhet en viktig roll. I tidigare och pågående forskning har vi arbetat med att identifiera olika moraliska normer och deras koppling till bakomliggande värden, samt försökt kartlägga deras kognitiva struktur. I samarbete med Karl Ask

Frisén, Ann

E-post: Ann.Frisen@psy.gu.se

MoS - Mobbning och skola. Relativt lite uppmärksamhet har ägnats åt hur barn själva uppfattar mobbning och hur de uppfattar skolans agerande i samband med detta. Ungefär 1 000 har deltagit i denna longitudinella studie när de var 10, 13, 16 och 18 år gamla. (Ann Frisé, Carolina Lunde, Kristina Holmqvist & Philip Hwang)

Cybermobbing 2010. Cybermobbing är en relativt ny företeelse. En person är cybermobbad när han eller hon, upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för medvetna aggressiva handlingar från en eller flera personer via Internet och/eller mobilen. Syftet med studien är att öka kunskaperna kring vad elever från 4: e, 6: e och 9: e klass har för erfarenheter av cybermobbing. De specifika frågeställningarna är:(1) Hur stor andel av barnen i Sverige har varit utsatta för cybermobbing? Vilka barn och ungdomar är offer? Finns könsskillnader? Finns åldersskillnader? Vilken typ av cybermobbing är vanligast att man blir utsatt för?(2)

Hur stor andel av barnen i Sverige är förövare som utsätter andra för cybermobbing? Finns könsskillnader? Finns åldersskillnader? Vilken typ av cybermobbing är vanligast att man utsätter andra för? (3) För att få en fördjupad bild av hur förloppet ser ut när det gäller cybermobbing syftar studien till att även belysa frågor som: Är det lättare för barn och ungdomar att bete sig aggressivt eller göra opassande saker gentemot andra via nätet och mobilen än ansikte mot ansikte? Vad är det i så fall som gör det lättare? Är det vanligt att ungdomar blir cybermobbede för utseendet? Hur skulle den som blir utsatt för mobbing via nätet eller mobilen göra för att få stopp på det? 1404 elever från 4: e, 6:e & 9: e klass från Göteborgsområdet har deltagit i studien. Därtill har 48 elever från 6: e & 9:e klass blivit intervjuade i fokusgrupper. (*Ann Frisé & Sofia Berne*)

COST ISO801- Tvärkulturellt samarbete gällande definition för cybermobbing. Inom ramen för ett europeiskt forskningssamarbete om cybermobbing, COSTISO801 arbetar en grupp forskare med ett projekt som avser att undersöka definitionen för cybermobbing. Projektet är ett samarbete mellan forskare i Estland, Frankrike, Italien, Tyskland, Spanien och Sverige. I litteraturen om traditionell mobbing har flera kriterier rapporterats som nödvändiga för att definiera detta fenomen, men inga studier har bevisat kriteriernas relevans för cybermobbing. Därtill finns det skillnader emellan olika länder kring hur cybermobbing definieras. Studien syftar till att systematiskt undersöka hur ungdomar uppfattar kriterier från traditionell mobbing i förhållande till cybermobbing; *intention, obalans i makt, repetition*. Dessutom undersöks kriterier som är specifika för cybermobbing; *anonymitet, publik kontra privat*. 2259 europeiska barn har deltagit i studien, 11-17 år gamla. (*Ann Frisé & Sofia Berne*)

COST ISO801- Systematisk genomgång av mätinstrument för cybermobbing. Inom ramen för ett europeiskt forskningssamarbete gör forskare i Estland, Lettland, Sverige och Tyskland en systematisk genomgång av instrument som mäter cybermobbing. Syftet med denna studie är: 1) Presentera en översikt av existerande mätinstrument. 2) Bidra med information om mätinstrumentens särdrag. 3) Samla in data om mätinstrumentens psykometriska egenskaper. 4) Vägleda forskare att bedöma och välja vilket instrument som passar för deras undersökningsfrågor. (*Ann Frisé & Sofia Berne*)

Kroppsuppfattning i ett utvecklingspsykologiskt perspektiv - ett longitudinellt projekt. I denna studie har vi följt deltagarna när de var 10,13,16,18 och 21 år gamla. Det övergripande syftet med projektet är att studera utvecklingen av barns/ungdomars kroppsuppfattning. De specifika frågeställningarna är: (1) Hur ser utvecklingen ut avseende barns/ungdomarnas kroppsuppfattning? Vilka är de longitudinella utvecklingsmönstren? (2) Hur ser pojkars respektive flickors utvecklingsmönster ut? Vilka likheter och skillnader finns mellan könen? (3) Vilka faktorer har enligt ungdomarna själva betydelse för hur man uppfattar sin kropp och sitt utseende (kroppsuppfattningen)? (*Ann Frisé, Carolina Lunde, Kristina Holmqvist & Philip Hwang*)

”När jag kommer ut ur duschen känner jag mig fetsnygg” – en intervjustudie av ungdomars kroppsuppfattning. Syftet med den undersökningen är att fördjupa förståelsen för vad som kännetecknar ungdomar med en positiv respektive negativ kroppsuppfattning. Specifika frågeställningar: (1) Vad kännetecknar pojkar respektive flickor med positiv respektive negativ kroppsuppfattning? Vi inte enbart intresserade av att studera likheter respektive skillnader mellan pojkar och flickor, utan också heterogeniteten inom grupperna. (2) Vad kännetecknar ungdomar med en positiv respektive negativ kroppsuppfattning? (3) Hur beskriver pojkar och flickor den påverkan som t.ex. föräldrar, kamrater och media har för deras kroppsuppfattning? Vi har intervjuat 30 flickor och 30 pojkar i 14-15 års ålder. Urvalet skedde utifrån från det pågående longitudinella projektet om kroppsuppfattning som innefattar närmare 1000 ungdomar. (*Ann Frisé, Carolina Lunde, Kristina Holmqvist & Philip Hwang*)

Muskler och manlighet – en studie av kroppsuppfattning och anpassning till maskulina normer bland unga män i Sverige, Australien, Storbritannien, och USA. I dagens samhälle upplever allt fler unga män missnöje med sin kropp och sitt utseende. Många strävar efter ett vältränat och muskulöst ideal – ett ideal som alltmer har kommit att ses som en symbol för manlighet. Projektet är ett tvärkulturellt samarbete med kroppsuppfattningsforskare i Sverige, Australien, Storbritannien, och USA och har som syfte att studera unga mäns kroppsuppfattning och anpassning till maskulina normer, samt relationen mellan dessa, i de fyra länderna. Specifika frågeställningar är: 1) Skiljer sig unga män i de fyra länderna när det gäller hur väl de anpassat sig till maskulina normer? 2) Till vilken grad är anpassning till maskulina normer en riskfaktor för kroppsmisnöje och kroppsförändrande beteende bland unga män i de fyra länderna? 3) Hur ser de tvärkulturella mönstren ut avseende sambanden mellan undersökningsvariablerna? (*Ann Friséen och Kristina Holmqvist*)

Föräldraskap och arbete/familj ur ett identitetsperspektiv - En longitudinell studie över tre decennier och två generationer. För nästan 30 år sedan startade Philip Hwang och Micheal E Lamb denna longitudinella studie om stabilitet och förändring i den psykologiska utvecklingen (Gothenburg Longitudinal study of Development – GoLD). Under studiens 8 tidigare faser har vi träffat deltagarna 19 gånger, den första gången när de var mellan 1 och 2 år. Studiens nionde fas genomfördes under hösten 2011 och våren 2012, när deltagarna började närma sig 30-års ålder. Under denna nionde fas, och den tidigare – när deltagarna var 25, genomförde vi bland annat identitetsintervjuer om deras tankar om arbete, familj och balansen dem emellan. Studiens nuvarande fokus är att (1) studera identitetsutvecklingen mellan 25 och 30 års-ålder, i synnerhet när det kommer till frågor om arbete, familj och arbete/familj-prioriteringar; (2) undersöka om det finns generationsöverskridande mönster i förhållningssättet till dessa frågor och (3) studera personlighetsutveckling från barndomen till vuxen ålder. Tack vare studiens longitudinella upplägg har vi en unik möjlighet att jämföra de unga vuxnas resonemang om föräldraskap och prioriteringar mellan arbetsliv och familjeliv med tidigare uppgifter som deras egna föräldrars lämnat. Genom det longitudinella upplägget och kombinationen av intervjuer och frågeformulär kan studien ge en fördjupad kunskap om identitetsutveckling, tvär-generationella mönster i föräldraskap och om personlighetsutveckling. (*Ann Friséen, Maria Wängqvist, Johanna Carlsson & Philip Hwang*)

)

Gamble, Amelie

E-post amelie.gamble@psy.gu.se

Samband mellan känslor och subjektivt välbefinnande. På senare år har intresset riktats mot livskvalitet dvs. hur lyckliga och tillfredsställda människor upplever sig vara med sina liv. Denna subjektivt uppfattade tillfredsställelsen som förkortas SWB efter det engelska uttrycket *Subjectiv Wellbeing* anses numera vara ett viktigt mått på ett lands välfärd. Syftet med projektet är att uppnå en större teoretisk förståelse för sambandet mellan känslor, det subjektiva välbefinnandet som man minns det och det momentana subjektiva välbefinnandet dvs. hur man känner sig just nu och genom denna kunskap utveckla bättre mått för att mäta SWB.

Medarbetare: Tommy Gärling.

Geisler, Martin

E-post: Martin.Geisler@psy.gu.se

Socialt beslutsfattande:

Projektet har som mål att öka förståelsen för hur centrala aspekter av individens sociala förhållningssätt och informationshantering, i samband med beslutsfattande i vardags- och yrkesliv, är relaterat till olika utfallsmått som: upplevda besvärligheter i livet den senaste månaden, välbefinnande,

stress och tendens till utmattning. Projektet har 4 planerade studier där de första 2 är riktade till studenter och de 2 efterföljande är planerade att genomföras av yrkesverksamma deltagare i egenskap av: utredare vid polisen, socialsekreterare inom socialtjänsten, samt handläggare vid Försäkringskassan.

Anslagsgivare: FAS. Medarbetare: Carl Martin Allwood och Ilkka Salo

Goulding, Anneli

E-post: Anneli.Goulding@psy.gu.se

Tro på och upplevelser av paranormala fenomen i Sverige. En kartläggning av hur många svenskar som tror på och upplever olika typer av paranormala fenomen som telepati och sanndrömmar.

Relationen mellan schizotyp personlighet och hälsa samt ohälsa. I det multidimensionella begreppet schizotypi ingår tro på och upplevelser av paranormala fenomen, kognitiva problem som till exempel problem med uppmärksamhet, samt problem med sociala relationer. Det finns en koppling mellan schizotyp personlighet och psykisk ohälsa (till exempel psykossjukdomar) men det är oklart hur denna ser ut. Tidigare studier visar att vissa tecken på schizotypi inte behöver vara relaterade till psykisk ohälsa utan kan till och med vara relaterade till hälsa. Projektet syftar till att ytterligare undersöka vilka aspekter av schizotypi som är relaterade till hälsa respektive ohälsa.

Georgsson, Anna

E-post: Anna.Georgsson@psy.gu.se

Barn som bevittnat våld mot mamma

Utvärderar gruppverksamhet för barn i förskole-, mellan- och högstadieåldern och deras mammor. Studerar barnens psykiska hälsa, allmänna livssituation och effekt av gruppverksamhet. I samarbete med Anders Broberg.

Granhag, Pär Anders

E-post: pag@psy.gu.se

Minnespsykologi. Intressefokus på både *teoretiska aspekter* (t ex organisation av information i olika minnessystem samt kopplingar mellan olika minnessystem) och *tillämpade aspekter* (t ex kopplingen minne och emotion i vittnespsykologiska sammanhang samt användandet av en minnespsykologisk utgångspunkt för utvecklandet av intervjutekniker).

Metakognition. Reflektion över egna kognitiva prestationer, med särintresse för de situationer där vi gör s.k. *konfidensbedömningar* (säkerhetsbedömningar) av egna utsagor (t ex svaret på frågan: "hur säker är du på att det du berättat stämmer?"). Forskningsfokus vilar på frågor som t ex (a) vilka faktorer påverkar graden av realism i konfidensbedömningar, samt (b) vilken roll, vad gäller graden av realism, spelar de subjektiva sannolikheterarnas representationsform.

Rättspsykologi. Ett allmänt intresse för tvärsnittet mellan psykologi, juridik och kriminologi samt den arsenal av frågor som aktualiseras då psykologisk kunskap placeras in i en juridisk kontext.

Vittnespsykologi. Med andra ord: kartläggning av de faktorer vilka – i olika faser – kan påverka tillförlitligheten i vittnesutsagor. Ett axplock av aktuella frågeställningar: Hur påverkar upprepade förhör ett vittnesmåls grad av tillförlitlighet? Minns vi traumatiska upplevelser bättre än mer neutrala upplevelser? Är vittnen som är säkra på sin sak också mer tillförlitliga? Medarbetare: Karl Ask

Lögnens Psykologi. Tre huvudfrågor står i fokus: (A) Vilken förmåga har vi att detektera lögn?; (B) Vilka ledtrådar använder vi oss av då vi har att avgöra huruvida en person talar sanning eller ljuger?; (C) Vilka faktiska, objektiva, skillnader finns mellan sanningssägare

och lögnare? samt (D) Hur kan människors förmåga att detektera lögn förbättras? Några exempel på mer specifika frågeställningar vi ägnat oss åt är: (i) vilken förmåga har vuxna vad gäller att avgöra huruvida barn talar sanning eller ljuger?; (ii) hur påverkas våra möjligheter att avgöra huruvida någon talar sanning eller ljuger då vi ges möjlighet att observera personen ifråga över upprepade tillfällen? (iii) Är det lättare eller svårare att avslöja en lögnare då man ser honom eller henne 'live' jämfört mot att se samma förhör på video? samt (iv) hur påverkas förmågan att detektera lögn då man har att bedöma en person som har en annan kulturell bakgrund? Medarbetare: Leif Strömwall, Maria Hartwig och Sara Landström.

Intervjumethodik - Kognitiv Intervju. I ett pågående forskningsprojekt görs en övergripande utvärdering av den s.k. Kognitiva Intervjun vilken föreslagits som ett alternativ till mer standardiserade intervjutekniker. Speciellt fokus läggs på att försöka modifiera och anpassa den kognitiva intervjun till de situationer då vittnet/offret är ett barn. Medarbetare: Annelie Larsson.

Juridiskt beslutfattande. Dvs. den gren av beslutsfattandeforskning vilken fokuserar på hur juridiskt ansvariga parter processar, värderar, integrerar och summerar information. Speciellt fokus läggs på psykologiska aspekter av bevisvärdering. Medarbetare: Karl Ask.

Gärningsmannaprofilering/Geografisk profilering: Särskilt fokus på (a) utvärdering av profileringstekniken samt (b) s.k. geografisk profilering (dvs. där man via t ex geografiska distansanalyser samt bidrag från miljöpsykologi, spatialt beteende, bidrar till den totala gärningsmannaprofilen). Medarbetare: Niklas Fransson och Maria Hartwig.

Barns vittnesmål. Här fokuseras på frågor som (i) vilka vittnespsykologiska hänsynstaganden bör man göra när man har att utvärdera tillförlitligheten i barns utsagor?, (ii) hur skiljer sig barns autentiska utsagor från fabricerade; samt (iii) hur bör man, resp. hur bör man inte, gå tillväga då man intervjuar barn? (iv) hur väl minns barn som varit utsatt för brott? (se även rubriken Kognitiv Intervju). Medarbetare: Lina Leander.

Grip, Karin

E-post: Karin.Grip@psy.gu.se

Avhandlingsarbetet rör mammor som levt med våld i en nära relation och deras barn. Anställd som doktorand i projektet "Utvärdering av stödinsatser för barn som levt med allvarliga konflikter i sin familj", som är ett nationellt utvärderingsprojekt under perioden 2008-2011 och som leds av professor Anders Broberg. Påbörjade min doktorandutbildning hösten 2008

Guldborg-Kjär Taina

E-post: Taina.Guldborg@psy.gu.se

AD/HD i ett äldreperspektiv: Kunskapen kring förekomst av AD/HD (Attention Deficit/Hyperactivity Disorder) symtomatologi hos äldre saknas helt. Mitt forskningsprojekt med professor Boo Johansson som handledare syftar till att studera hur vanligt förekommande AD/HD symtom rapporteras hos personer mellan 65-80 år dels i en populationsbaserad undersökningsgrupp samt hos föräldrar (65-80 år) till vuxna personer med diagnostiserad AD/HD. Vidare studeras hur AD/HD problematik gestaltar sig hos de äldre såväl aktuellt som i ett äldreperspektiv samt hur de neuropsykologiska funktionerna och personligheten gestaltar sig hos dessa äldre. Även anhörigas uppfattning om de äldre samt om sin egen situation kommer att studeras.

Gunnarsson Mattias

E-post Mattias.Gunnarsson@psy.gu.se

Missbrukspsykologi, se Claudia Fahlke

Hagsand, Angelica

E:post angelica.hagsand@psy.gu.se

Alkoholens effekter på ögonvittnens minne

Hur minns alkoholpåverkade ögonvittnen?

Mitt avhandlingsprojekt startade hösten 2010. Det är ett tvärvetenskapligt projekt mellan rättspsykologi, alkoholforskning och Sahlgrenska universitets sjukhus. Projektet undersöker alkoholens effekter på ögonvittnens minne. Målet är att forskningen i slutändan kan få praktiska tillämpningar och öka kunskapen hos polisen & rättväsendet som kommer i kontakt med vittnen som var alkoholpåverkade vid bevittnandet av ett brott. Handledare: Professor Pär-Anders Granhag, Professor & leg. Psykolog Claudia Fahlke, Docent Anna Söderpalm- Gordh. Medarbetare: Doktor i psykologi Emma Roos af Hjelmsäter och forskningssjuksköterska Cecilia Nilsson Wallmark.

Hemlin, Sven

E-post: sven.hemlin@gri.gu.se

Forskningsområden: Ledar-chefskap, Organisation, Beslutsfattande, Kreativitet, Innovation.

1) Vi bedriver forskning om hur framgångsrik forskning och teknisk utveckling leds och organiseras, vad som driver fram kreativa processer och hur innovationer skapas. Våra studier sker över individ, grupp- och organisationsnivåerna. Vi har genomfört två forskningsprojekt där vi studerar kreativitets- och innovationsprocesser hos forskargrupper i universiteten och utvecklingsgrupper i industrin. 2) Vi genomför också forskning om kreditbedömningar i banker för att förstå hur banktjänstemän resonerar, bedömer, uppfattar risker och fattar beslut om ansökningar om företagskrediter.

Projekt 1: Forskar- och utvecklingsgruppens ledare som pådrivare av kreativitet och innovativitet. I projektet som leddes av Sven Hemlin genomfördes fyra empiriska studier med grund i ledarskaps- (ledar-medarbetarskap utbytesteori (LMX), kreativitets- och innovationsforskning. Företaget Index Pharmaceuticals AB medverkade som partner i projektet. Vi ingår också i en större grupp av forskare i övriga Sverige som studerar ledning av innovationer. Projektet avslutades i december 2012 och utmynnade i en doktorsexamen för Lisa Olsson. Anslagsgivare: Vinnova och GU (doktorandtjänst).

Projekt 2: Chefskap för Sverige: En fråga om relationer och ansvarstagande. I projektet genomfördes fyra studier: Den första studien är en publicerad litteraturöversikt över sambandet mellan ledarskap och innovation. Den andra är en surveystudie av utvecklingsgrupper i industrin där vi studerar detta samband och ett antal moderator- och mediatorvariabler. Den tredje studien är en surveystudie av ledarskap och innovation i skilda nationer/kulturer. Den fjärde och sista studien är en critical incident studie av innovationsfrämjande utvecklingschefer. Vi använde ledar-medarbetar utbytesteori (LMX) och mätskalor relaterade till innovation. Projektet genomfördes i partnerskap med AB Volvo. Studierna utmynnade i en doktorsexamen för Leif Denti. Projektledare var Stefan Tengblad, Högskolan i Skövde. Anslagsgivare: Vinnova och GU (doktorandtjänst).

Projekt 3: Kreditbedömningar i banker. Hur fattar banktjänstemän beslut om kreditgivning till företagskunder? Inom ramen för en större tvärvetenskaplig satsning på Bank Management vid Gothenburg Research Institute (GRI), Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, ingår ett psykologiskt beslutsfattandeprojekt med fyra studier. Den första studien är en publicerad litteraturöversikt om bankers kreditbedömningar ur ett psykologiskt perspektiv. Den andra är en publicerad intervjustudie (critical decision making) hos banktjänstemän som gör kreditbedömningar. Datainsamlingarna för studie tre och fyra är avslutade och analyser pågår. Projektet är ett avhandlingsarbete för Fil. lic. Carl-Christian Trönnberg. Anslagsgivare: Stiftelsen Olle Enquist och GU (doktorandtjänst).

Projekt 4: Enskilda banktjänstemäns beslutsfattande i två nordiska länder. Projektet genomförs i nära samverkan med projekt 3. Vi vill med sk process-tracing teknik och tänka-högt data följa hur enskilda banktjänstemän i Sverige och Norge fattar beslut om låneansökningar. Tanken är att låta banktjänstemännen ”tänka-högt” under det att de fattar beslut om reella avidentifierade låneansökningar till banker. En modell för beslutsfattandet baserat på analyserna av tänka-högt data och resultat från projekt 3 kommer att testas i en andra större studie hos banker i Sverige och Norge. I projektet som leds av Sven Hemlin bedrivs vid GRI med Fil. dr. Magnus Jansson och Professor Gudrun Baldvinsdottir, GRI/Trondheims Handelshögskola. Anslagsgivare: Handelsbankens stiftelser.

Hassing, Linda B.

E-post: Linda.Hassing@psy.gu.se

Livsstil i medelåldern och risk för kognitiv nedsättning och demens i hög ålder. Syftet med projektet är att undersöka betydelsen av livsstilsrelaterade faktorer (övervikt, högt blodtryck och fysisk inaktivitet) i medelåldern för kognitiv hälsa i hög ålder. Då kognitiv svikt och demens är bland de största hälsoproblemen bland äldre är kunskapen om huruvida livsstilsfaktorer (vilka går att påverka) kan minska risken för kognitiv ohälsa av stort praktiskt intresse. I det Svenska tvillingregistret, som projektet baseras på, finns information från 60-70 talet om individers livsstil (t.ex. vikt, fysisk aktivitet, yrke, utbildning, motion och rökning). Samma individer har 30-40 år senare deltagit i omfattande longitudinella studier om kognitiv svikt och demens. Den samlade informationen om livsstil i medelåldern kan därför användas för att belysa den långsiktiga risken för att utveckla demens i hög ålder.

Medarbetare: Boo Johansson, Anne Ingeborg Berg, Valgeir Thorvaldsson.

Hjelmquist, Erland

E-post: Erland.Hjelmquist@psy.gu.se

Språklig och kognitiv utveckling. I detta projekt studeras framför allt språk och kognition (kognition = förstånd och kunskap, intelligens) hos förskolebarn. Barn i åldrarna 3-8 år undersöks med avseende på hur deras förmåga att förstå olika aspekter av språkliga uttryck, från ljudstruktur till komplext kommunikativt innehåll och läsning/skrivning. Ett centralt begrepp i detta sammanhang är också metakognition och utvecklingen av förmågan att ta en annan persons perspektiv. I ett annat projekt har vi i en longitudinell studie under tre år följt utvecklingen av språk, kommunikation och social kognition hos döva barn i årskurserna 1-3.

Läs- och skrivutveckling hos barn med kommunikativa funktionshinder. Läs- och skrivförmågan är viktiga steg i den kommunikativa utvecklingen. Hos barn med funktionshinder kan detta bli särskilt betydelsefullt t.ex. om de inte kan tala till följd av CP-skador. Samtidigt vet man från studier av normalutveckling att förmåga till analys av ljudstrukturen i talspråk är viktig för läs- och skrivförmågan. En central fråga är man kan utveckla förmåga till ljudanalys trots att man inte själv kan producera något tal.

Svåra beteendestörningar hos barn och ungdomar. Här studeras olika aspekter av perception, kognition, språk och kommunikation (inklusive läsning/skrivning) hos barn och ungdomar med cerebral pares, autism eller autismliknande symptom. Syftet är bl.a. att i ett teoretiskt perspektiv utförligt analysera skillnader och likheter mellan olika typer av funktionshinder men även i förhållande till barn och ungdomar utan funktionshinder.

Inriktning: Mänsklig kommunikation, språklig och ickespråklig, talkommunikation, läsning och skrivning. Utvecklingsaspekter, kommunikation och ny teknik, samt kommunikativa handikapp.

Inom ramen för ett långsiktigt programstöd studerar vi, utöver fördjupningar av de frågor som nämnts ovan, även interventions- och pedagogiska aspekter, eller mera allmänt uttryckt, möjligheter till positiva förändringar.

Hwang, Philip

E-post: Philip.Hwang@psy.gu.se

Stabilitet och förändring i barns och ungdomars psykologiska utveckling. I detta longitudinella projekt har vi med hjälp av en stor arsenal särskilt framtagna metoder, studerat 145 unga vuxna i 21 års tid. I första hand är vi intresserade av att studera stabilitet och förändring i individers utveckling, samt hur denna är relaterad till olika händelser i deras liv. Under 2003 och 2004 genomfördes det sjuttonde undersökningstillfället de medverkande unga vuxna var 21 – 22 år gamla. Utöver analyser av materialet ovan (sammanlagt cirka 3000 kontakter), är anslag beviljat för ytterligare en uppföljning (tillsammans med Ann Frisé) av de unga vuxna om ytterligare 1 – 2 år. Anslagsgivare RJ;FAS. (*Philip Hwang & Michael E. Lamb*)

Arbete och familj - en studie av företagskultur och faderskap. I detta projekt ägnar vi oss åt företagskulturens effekter för fäders engagemang i hem och barn. I en undersökning ingår 250 av de största svenska företagen. Ett av syftena med undersökningen är att få en uppfattning om hur anställda inom företagen ser på kopplingen mellan arbete och familj. Särskilt intresserade är vi av hur lätt respektive svårt det är för de anställda att kombinera arbete och familj? I flera därefter följande undersökningar har vi intresserat oss för hur man inom svensk fackföreningsrörelse ser på detta och i vilken utsträckning kopplingen mellan arbete och familj finns med på dagordning över angelägna frågor. Anslagsgivare: FAS (*Philip Hwang & Linda Haas*)

Postpartum depression. Tiden efter förlossningen har visat sig vara en period av ökad psykisk sårbarhet. En rad studier har visat att ca 10 procent av alla nyblivna mödrar drabbas av en depression under de första månaderna efter förlossningen.

Undersökningen som omfattar ett halvt dussin europeiska länder, utvärderas psykologiska metoder för studiet av postpartum depression. Anslagsgivare: Vårdalstiftelsen, FRN, samt via ett EU-anslag. (*Birgitta Wickberg & Philip Hwang*)

Mobbing och skola. (*Ann Frisé & Philip Hwang*)

Familjers anpassning till att leva med barn och ungdomar med utvecklingsstörning.
(*Malin Broberg & Philip Hwang*)

Ungdomar på hem för vård eller boende – en studie av vård och behandlingsinnehåll. Syftet med projektet är att studera innehållet i vården/behandlingen på *Hem för vård eller boende* (Hvb) som tar emot ungdomar i åldern 13-17 år för längre tids vård. Projektet består av flera delstudier. Den första studien är en enkätundersökning, riktad till alla Hvb utom §12-hem, där vi söker svar på följande frågor: (1) Vilka inriktningar avseende vård och omsorg kan urskiljas? (2) Vad finns det för behandlingsinnehåll? (3) Vilka svårigheter har de ungdomar som vårdas längre tid på Hvb? (4) Finns det skillnader i den vård och omsorg som bedrivs av offentliga Hvb jämfört med enskilda Hvb? (5) Hur bedömer man möjligheterna att hjälpa ungdomar med olika svårigheter? Fokus för de därpå följande studierna är vård- och behandlingsinnehåll ur både personals och ungdomars perspektiv. (*Bengt Andersson, Jan Johansson & Philip Hwang*)

Jacobsson, Christian

E-post: Christian.Jacobsson@psy.gu.se

Stressprevention bland lärare, en kvasi-experimentell studie av effekter av ett stresspreventionsprogram med bl.a. psykologledda samtalsgrupper (tillsammans med Anders Pousette, Inst. för arbets- och miljömedicin). Utveckling av arbetsgrupper med hjälp av

konsultstöd. Projektet följer utvecklingsinsatser i ett 50-tal svenska arbetsgrupper bl.a. med hjälp av för- och eftermätningar av gruppernas utvecklingsstadier med Group Development Questionnaire, GDQ. Projektet utförs i samarbete med Susan Wheelan, GDQ associates, Anders Pousette, Inst. för arbets- och miljömedicin samt Maria Wramsten Wilmar.

Johansson, Boo

E-post: Boo.Johansson@psy.gu.se

Åldrandets psykologi - geropsykologi

Min forskning är främst inriktad mot kognitiv hälsa, psykiskt välbefinnande och bemästring av hälsorelaterade och sociala förändringar i sent vuxenliv och under åldrandet. Forskningen bedrivs ofta inom flervetenskapliga och longitudinella projekt där fokus ligger på åldersrelaterade och sjukdomsrelaterade kognitiva och socio-emotionella förändringar. ågra övergripande frågeställningar i min forskning: Hur påverkas kognitiva funktioner och anpassningsreaktioner vid ett "normalt åldrande" och vid demenssjukdom och andra tillstånd med ökad risk, inklusive effekter av olika behandlingar? Vilka samband finns mellan kognitiv och psykisk hälsa och de förändringar som sker i vårt nerv-, biokemiska och immunsystem? Hur kan vi tidigt identifiera förändringar som förebådar en senare demensutveckling? Vilken är den relativa betydelsen av ärftliga och miljömässiga faktorer för psykologisk funktion och välbefinnande? Kunskaper och erfarenheter från forskningen ligger till grund för att förbättra klinisk diagnostik, behandling samt vård och omsorg av den åldrande människan som genom sviktande hälsa och nedsatt funktionsförmåga kan ha behov av olika stödinsatser. För mer detaljerad information om pågående projekt, inkl. publikationer se http://www.psy.gu.se/kontakt/personal/boo_johansson/ :

Johansson Hanse, Jan.

E-post: Jan.Johansson.Hanse@psy.gu.se

Värdeskapande och hållbart arbete inom sjukvården. Projektet bidrar till att utveckla ett pro-aktivt arbetssätt inom sjukvården där arbetsmiljöfaktorer utgör en integrerad faktor som mäts, tvärfunktionellt analyseras och värderas innan beslut tas om hur verksamhetsförändringar ska genomföras. Exempel på frågeställning: Hur bör och kan verksamhetsutveckling genomföras, förankras och kommuniceras i organisationen så att kritiska arbetsmiljöaspekter pro-aktivt beaktas i vårdflöden?(Jan Johansson Hanse i samarbete med Swerea i Mölndal, Sahlgrenska Universitetssjukhuset samt National Research Centre for the Working Environment, Köpenhamn) IT-konsulters arbetssituation Projektet syftar till att studera krav, egenkontroll, arbetsmotivation och stress bland ITkonsulter inom industriella verksamheter. Både tvärsnitt- och longitudinella data analyseras med hjälp av avancerad statistisk analys, s.k. strukturell ekvationsmodellering (SEM).(Lars-Göran Wallgren och Jan Johansson Hanse) Ledarskap och samtal Studie angående medarbetarsamtal och psykosocial arbetsmiljö inom äldreomsorg och barnomsorg. Både kvantitativa och kvalitativa aspekter av medarbetarsamtal (utvecklingssamtal) analyseras.
(Jan Johansson Hanse)

Josefsson, Torbjörn

Torbjörn.Josefsson@hh.se

Mitt primära forskningsområde är mindfulness där flera aspekter har intresserat mig; (a) grundforskning som syftar till att förstå vad mindfulness är och vilka som är dess mekanismer, (b) psykometrisk forskning om hur man kan mäta mindfulness, (c) effekter av mindfulness träning (i t.ex. mindfulness baserade interventioner) på psykologisk hälsa, (d) hur mindfulness är relaterat till uppmärksamhetsförmåga, samt (e) effekter av mindfulness träning på idrottsprestation.

Mitt sekundära forskningsområde är fysisk träning/motion och mental hälsa.

Järholm, Stina

E-post: stina.jarvholm@vgregion.se

Avhandlingsarbete med titeln; Upplevelsen av valsituationen avseende diagnostik inför önskad graviditet hos par där det föreligger känd allvarlig genetisk sjukdom.

Fokus riktas mot de personer med känd allvarlig genetisk sjukdom (exempelvis Huntingtons sjukdom, Myoton dystrofi, Cystisk fibros, Fragile X) och som vid önskan om graviditet kan söka för att genomgå Pre implantatorisk Genetisk Diagnostik (PGD). PGD innebär att paret genomgår provrörsbefruktning (IVF) och därefter biopseras embryot på dag tre för diagnostik för att endast sedan återföra de embryon som ej bär på sjukdomsanalget. På detta sätt påbörjas graviditeten utan risk för arv av den kända genetiska sjukdomen samtidigt som det är en behandling där många steg behöver klaras av innan graviditet kan uppnås. Projektet syftar till att öka förståelsen av hur de blivande föräldrarna påverkas psykologiskt, såväl individuellt som i relation, av att ställas inför detta val. (Handledare Malin Broberg, psykologiska Institutionen och Ann Thurin Kjellberg, Reproduktionsmedicin, Kvinnosjukvården, Sahlgrenska Akademien Sahlgrenska Universitetssjukhuset.)

Medverkar i forskningsprojekt Uterustransplantation, i samarbete med Professor Mats Brännström, Kvinnokliniken, Sahlgrenska Akademien/Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Medverkar i forskningsprojekt Prenatal screening för hjärtmissbildningar – psykosociala konsekvenser, i samarbete med Specialistsjuksköterska Ewa-Lena Bratt, Drottning Silvias Barn och ungdomssjukhus, Högskolan i Väst/Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Karlsson, Peter

Peter.Karlsson@psy.gu.se

Forskning med inriktning på kognition och åldrande. För närvarande fokuserar forskningen på kohortskillnader rörande kognitions-förändringar i samband med åldrande, inte minst då förändringar rörande minnet/minnesförmågor. Ett speciellt intresse ligger här i att försöka identifiera faktorer som är kopplade (positivt såväl som negativt) till grad och takt av försämring av kognitiva funktioner i samband med åldrande (från 70 år och uppåt).

Kajonius, Petri

E-post: petri.kajonius@psy.gu.se

Generella forskningsintressen: Personlighetspsykologi. GMA. General Mental Ability. Intelligens. Välmående och lycka.

Psykologiska kvalitetsskillnader hos äldre inom svensk äldreomsorg. Ett tre-årigt FAS projekt baserat på Socialstyrelsens kommundata i samverkan med Skövde högskola. Prediktorer för upplevelsen av bra vård studeras. Brukarorienteringsklimat föreslås vara en bättre måttstock än Socialstyrelsens egna mått i Öppna Jämförelser.

Personlighetsdrags och intelligensens påverkan på Rättvisemärkt och Fair trade-attityder. Ett samarbete med Högskolan Väst. Samvariansen och interaktionen mellan personlighetsdrag och attityder (exempelvis mellan Big Five och Schwarz värdeteori) visar sig allt tydligare ju mer liberalt och individualiserat samhället blir.

Honesty-Humility som ett prediktivt personlighetsdrag för skolresultat och värde-attityder. Ett alternativ till Big Five modellen inom differential psykologin. Ett samarbete med Linköpings universitet. En ny personlighetskala (Lee & Ashton) ger större förklaringsvarians gentemot beteenden som har med värderingar gentemot andra att göra (exempelvis politiska värderingar, upplevelsen av egen begåvning jämfört med andra etc.)

Knieps, Melanie

E-post: Melanie.knieps@psy.gu.se

Min forskning handlar om hur man kan avslöja falska intentioner. Huvudsyftet är att identifiera sådant som karaktäriserar utsagor av individer som talar sanning om sitt planerade framtida agerande (dvs, 'sann intention'), och sådant som karaktäriserar utsagor av individer som använder en täckhistoria (dvs, 'falsk intention') för att dölja en brottslig intention (t.ex., planerade olagliga aktioner som ännu ej har utförts). Ökad korrekthet rörande avslöjande av falska intentioner är värdefullt eftersom brottsliga intentioner då kan identifieras tidigare, vilket i sin tur innebär att brott skulle kunna förebyggas

Larsson, Maria

E-post: Maria.Larsson@psy.gu.se

Mitt forskningsområde är läsning och skrivning hos barn som inte har något eget talat språk utan använder sig av någon form av alternativ och kompletterande kommunikation (AKK), t.ex. Bliss eller Pictogram. Jag arbetar i ett internationellt projekt där syftet är att göra en omfattande kartläggning av läs- och skrivförmåga hos dessa barn, samt av hur de använder sig av sin AKK. Dessa barn har ofta svårt att lära sig att läsa och skriva, och min forskning syftar till att utröna vilka kognitiva faktorer som kan orsaka dessa problem, samt hur man skulle kunna stödja deras läs- och skrivutveckling.

Landström, Sara

E-post: Sara.Landstrom@psy.gu.se

Hur presentationsformatet förmedlar brottsoffers emotionella uttryck i domstol
Man kan lätt få uppfattningen att domstolsförhandlingar inte har med känslor att göra men under en domstolsförhandling är det inte ovanligt att åklagaren presenterar bevismaterial, så som t ex känslobetona berättelser från målsägande, som skulle kunna väcka känslomässiga reaktioner hos så väl domare som nämndemän. Det huvudsakliga syftet med forskningsprojektet är att, genom en kartläggning och tre empiriska studier, nå en djupare förståelse för hur bedömningar av målsägande (brottsoffer) färgas av den målsägandes känslomässiga uttryck i domstol och det presentationsformat genom vilket den målsägande kommuniceras. Medarbetare: Charlotte Persson
Anslagsgivare: Brottsoffermyndigheten

Skall våldtäktsoffret skylla sig självt? Orättvisa konsekvenser av tron på en rättvis värld.

I vissa fall, t ex vid en våldtäkt, finns det en tendens att (i viss utsträckning) skylla på offret. Syftet med projektet är att genom en serie experimentella studier undersöka om den socialpsykologiska mekanismen att *tro på en rättvis värld* kan förklara denna sekundära viktimisering.

Medarbetare: Leif Strömwall och Helen Alfredsson

Anslagsgivare: Brottsoffermyndigheten

Lukter som minnesstöd för skolbarn som utsätts för brott

Projektet tar sin utgångspunkt i det faktum att lukter är viktiga för förmågan att kunna återskapa tidigare upplevda händelser. Detta gäller i synnerhet känslomässigt laddade händelser. Därtill finns det ett behov av att utveckla tekniker som kan förbättra minnets rekonstruktion av viktiga och traumatiska händelseförlopp. Syftet med projektet är därför att, genom en serie av empiriska studier, undersöka om lukter kan användas som minnesstöd vid intervju av barn som utsatts för brott.

Medarbetare: Maria Larsson (Stockholms Universitet), Emma Roos af Hjelmsäter, Petra Valej & Pär Anders Granhag

Anslagsgivare: FAS

Lidbeck, Monica

E-post: Monica.Lidbeck@vgregion.se

Avhandlingsarbete inriktat på att undersöka föräldrars erfarenhet av delad föräldraledighet.

Handledare: Tomas Tjus och Birgitta Wickberg.

Datansamling sker genom en intervjustudie ”Att dela föräldraledighet- föräldrars erfarenheter av skiftet mellan dem”. Projektet är finansierat av FoU-rådet för Göteborg och Södra Bohuslän.

I projektet ”Fördelning av föräldraledighet- en prospektiv jämförande studie” tillfrågas föräldrar genom enkätundersökning om deras familjesituation och familjeliv, relaterat till fördelning av föräldraledighet. Medel för projektet har anslagits av FoU-rådet för Göteborg och Södra Bohuslän.

Har även varit involverad som psykolog i projekt angående riktat stöd till gravida kvinnor i samverkan med sjukgymnast.

I samarbete med: Birgitta Wickberg, FoU-enheten Primärvården S. Bohuslän, VGR.

Ämnesord: Föräldraledighet, föräldraskap

Lilja, Josefine

E-post: Josefine.Lilja@vgregion.se

Att minska återfall i depression genom mindfulness-baserad kognitiv gruppterapi.

Vid Göteborgs Universitet finns ett samarbete mellan Tjörns Vårdcentral och Psykologiska Institutionen i syfte att förbättra de interventionsprogram som ges till deprimerade individer inom primärvården. Projektet syftar till att i gruppbehandling undersöka effekten av träning i `medveten närvaro` hos en klinisk population med återkommande depressionsepisoder. Projektet startar våren 2007 och genomförs på Tjörns Vårdcentral, med sjukgymnast och psykolog som gruppleddare. Projektet stöds ekonomiskt av FoU-rådet för Göteborg och Södra Bohuslän. I projektet kartläggs psykologiska ”markörer” som ger effekter i grad av medveten närvaro samt betydelsen av kognitiva- känslö- och beteendemönster för förändring i medveten närvaro, depressiva symtom och upplevd livskvalitet (i samarbete med Anders Broberg).

Lunde, Carolina

Epost: Carolina.Lunde@psy.gu.se

Medieanvändning, självbild och attityder till skönhetsingrepp bland unga. I detta projekt studeras bland annat hur användningen av traditionella och nya media hänger samman med självbild (t ex självkänsla och kroppsuppfattning) och attityder till skönhetsingrepp bland unga kvinnor och män. Det här är frågor som är angelägna idag – inte minst eftersom missnöje med kroppen är vanligt samt att skönhetsingrepp verkar ha blivit vanligare hos en bredare, och dessutom yngre, allmänhet än förut. Givet de psykiska och fysiska risker som finns förknippade med såväl kroppsuppfattningsproblematik som skönhetsingrepp är det centralt att öka kunskapen kring faktorer som leder unga människor på denna väg.

Medarbetare: Fanny Gyberg (biträdande forskare)

Anslagsgivare: Forskningsrådet för Arbetsliv och Samhälle

Utseendekultur inom idrott. I detta projekt studeras hur flickor aktiva inom vanliga, svenska idrotter (t ex ridning, fotboll och gymnastik) upplever ”utseendekulturen” inom sin idrott. Av särskilt intresse är upplevda skillnader mellan olika idrottsinriktningar. Vi undersöker också förhållningssätt till kropp, träning och hälsa på en mer individuell nivå och hur dessa hänger samman med psykologiskt välbefinnande. Projektet bygger både på kvantitativa och kvalitativa metoder, där vi över tid följer upp en större grupp idrottande flickor ($N=800$) men även genomför intervjuer med mindre grupper av projektets deltagare.

Medarbetare: Sofia Bengtsdotter (biträdande forskare)

Anslagsgivare: Stiftelsen Hästforskning

Fysisk aktivitet, träningsmotiv och kroppsuppfattning. I detta projekt studeras hur ungdomars deltagande i olika typer av idrott och fysisk aktivitet hänger samman med träningsmotiv och kroppsuppfattning (med Ann Frisé).

Anslagsgivare: Centrum för Idrottsforskning

Andra forskningssamarbeten

Kroppsuppfattning ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv. I projektet studeras hur pojkars och flickors kroppsuppfattning förändras och utvecklas under ungdomsåren (med Ann Frisé, Philip Hwang och Kristina Holmqvist)

Kamratrelationer och mobbning. Forskningen har framförallt fokuserat på hur barns problematiska relationer till jämnåriga också samvarierar med en negativ syn på kroppen och utseendet (med Ann Frisé och Philip Hwang)

Lundgren, Jesper

E-post: Jesper.Lundgren@psy.gu.se

Utveckling, stabilitet och förändring avseende behandlingsproblem, tandvårdsrädsla, karies, dentala trauma och allmänna olycksfall hos barn och ungdomar – prospektiva, longitudinella studier. I ett samarbete med Västra Götalandsregionen, Örebro läns landsting och Odontologiska institutionen vid Göteborgs Universitet genomförs just nu BITA-projektet (Barn I tandvården). Fyra ålderskohorter (3, 7, 11 och 15 år) med ca 600 barn i varje kohort följs under fem år vid tio folktandvårdskliniker. Data hämtas från intervjuer, kliniska undersökningar, observationer och psykometriska test. Vårt primära mål är att fördjupa förståelsen för tandvårdsrädsla och andra behandlingsproblem genom att studera dess stabilitet och förändring hos barn och ungdomar, likväl som dess interaktion med temperament, psykosocial miljö, psykisk ohälsa, karies, dentala trauma och tandvård i ett longitudinellt perspektiv. Rörelserädsla. Tillsammans med Mari Lundberg och Jorma Styf på Yrkesortopeden på Sahlgrenska sjukhuset utvärderas en behandlingsmodell för personer med rörelserädsla. Behandlingen riktar sig till personer som drabbats av någon typ av skada i rörelseapparaten och där rädslan för att röra sig på ett sådant sätt att det gör ont eller att skadan förvärras, på sikt har inneburit att rörlighet och funktion försämrats och ev. också med ökad/bibehållen smärta som resultat.

Massoudi, Pamela

E-post: Pamela.Massoudi@ltkronoberg.se Psykisk ohälsa i samband med barnafödande: Vad gör BVC-sjuksköterskor för att upptäcka postpartum depression hos nyblivna mammor och vilka faktorer är avgörande för hur de arbetar? Hur arbetar BVC med nyblivna pappor och vilket stöd erbjuder de till pappor som inte mår bra psykiskt? Den psykiska hälsan (främst depression, ångest och föräldrastress) hos nyblivna mammor och pappor kartläggs. (I samarbete med Birgitta Wickberg och Philip Hwang)

Meristo, Marek

E-post: Marek.Meristo@psy.gu.se

Social kognition hos döva barn. Vid ungefär 4 års ålder har de flesta barn utvecklat förmåga att sätta sig in i hur andra människor tänker - en förmåga som ofta benämns 'theory of mind'. Forskningen hittills har visat att barn med diagnosen autism eller döva barn med hörande föräldrar saknar eller har en försenad utveckling av denna förmåga.

I projektet studeras hur förmåga att sätta sig in i andra människors tankevärld förhåller sig till den språkliga utvecklingen hos döva barn. I undersökningen ingår elever med döva

eller hörande föräldrar i två skolor i Estland där undervisningen genomförs oralt respektive med hjälp av estniskt teckenspråk.

Nilsson, Andreas

E-post: Andreas.Nilsson@psy.gu.se

Min forskning är inriktad på människors beteende och attityder kring olika miljöfrågor. Ofta använder jag befintliga psykologiska teorier för att dels förklara relevanta attityder och beteenden och dels undersöka möjligheter till förändring av beteenden som leder till en försämrad miljö. Nedan följer en kort beskrivning av mina nuvarande forskningsprojekt:
Att främja miljövänligt beteende genom feedback: Energibesparing i hushållen
Projektet undersöker hur feedback kan motivera människors motivation att begränsa sin energianvändning. Med feedback menas information om vilka konsekvenser en viss typ av beteende får. Projektet integrerar miljöpsykologisk kunskap om värden och normer med hur olika former av feedback kan åstadkomma bättre energiförbrukningsbeteenden och därmed minska elförbrukningen. Detta görs för det första genom att mäta individens värden och undersöka hur detta påverkar hur man tar till sig de olika formerna av feedback. För det andra genom att undersöka hur normer kan påverka hushållen att behålla sina nya energibesparingsbeteenden även efter att feedbackinformationen tas bort. I samarbete med Cecilia Jakobsson Bergstad

Attityder till trängselskatterna i Göteborg.

I detta projekt undersöks attityderna till trängselskatterna i Göteborg genom tre större undersökningar; två innan genomförandet och en efter. Syftet är att dels undersöka förändringen över tid, och dels att undersöka bakgrunden till attityderna. I samarbete med Johan Martinsson, Statsvetenskapliga Institutionen, samt Cecilia Jakobsson Bergstad

Norlin, David

E-post: David.Norlin@psy.gu.se

Samhällets stöd till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning
Arbetar inom ramen för projektet "RiFS – Riktat FöräldraStöd" som leds av docent Malin Broberg och docent Mikaela Starke (inst f Socialt arbete). Undersöker frågor om föräldraskap och föräldrastöd utifrån både individ- och organisationsperspektiv. Syftet med projektet är att möjliggöra ett bättre samordnat stöd som motsvarar de behov föräldrar beskriver.

Olsson, Lisa

E-post Lisa.Olsson@psy.gu.se

E-post Lisa.Olsson@psy.gu.se

Ledarskap i kunskapsintensiva miljöer. Avhandlingsarbetet syftar till att studera hur ledare främjar kreativitet i forskargrupper vid företag och universitet, och betydelsen av en god relation mellan ledare och gruppmedlemmar för kreativ prestation. (Psykologiska Institutionen/Gothenburg Research Institute; www.gri.gu.se). Anslagsgivare: Vinnova.
Handledare: Sven Hemlin. Bitr handledare: Anders Pousette.

Parker, Adrian

E-post: Adrian.Parker@psy.gu.se

Parapsykologi och Medvetandeforskning: Kritisk utvärdering av bevisinriktade experiment, vidare utveckling och utvärdering av real-time digital ganzfeldteknik (tillsammans med Joakim Westerlund, Stockholms Universitet). En studie är inriktad på att utvärdera psi-upplevelse bland tvillingar Förändrade medvetandetillstånd som t. ex. klardrömmar. Subliminal perception: utvärdering av Bem's prekognitive habituering.

Persson, Olle

E-post: Olle.Persson@psy.gu.se

Se Ingela Thylefors

Praetorius, Marcus

E-post: Marcus.Praetorius@psy.gu.se

Betydelse av apolipoprotein $\epsilon 4$ och terminal nedgång för kognitiv förändring hos äldre. Syftet med projektet är att undersöka betydelsen av apolipoprotein $\epsilon 4$ för kognitiv förändring hos äldre. Studien har en longitudinell design där en alternativ tillväxtkurva i form av terminal nedgång används.

Könsskillnader i kognitiv förändring hos äldre. I detta projekt undersöks samband mellan terminal nedgång och könsskillnader i kognitiv förändring hos äldre. Det är en longitudinell studie där olika tillväxtkurvor, i form av kronologisk ålder och terminal nedgång jämförs.

Ray, Jeremy

E-post: Jeremy.Ray@psy.gy.se

Genetik och rädsla. Forskningen handlar om genetiska komponenter i specifika fobier och tandvårdsrädsla.

Roos af Hjelmsäter, Emma

E-post: emma.roos@psy.gu.se

Lukter som minnesstöd för skolbarn som utsätts för brott. Med: Maria Larsson (SU), Petra Valej, PA Granhag, Sara Landström. Finansieras av FAS.

Alkohol och episodiskt minne: samhällliga och juridiska konsekvenser. Med: Claudia Fahlke, Pär Anders Granhag, Anna Söderpalm, Angelica Hagsand. Finansieras av FAS.

Alkoholens effekter på vittnesmål om våld i nära relationer. Med: Claudia Fahlke, Pär Anders Granhag, Anna Söderpalm, Malin Karlén. Finansieras av Brottsoffermyndigheten.

Rudolfsson, Lisa

E-post: Lisa.Rudolfsson@psy.gu.se

Präster och pastorers möte med offer för sexuella övergrepp – Sett från ett genusperspektiv. Avhandlingsarbete, med grund inom allmänpsykologi och religionspsykologi. Syftar till att från ett genusperspektiv studera det självavårdande mötet mellan präster/pastorer och den som är/har varit utsatt för sexuella övergrepp. Forskningen fokuserar Svenska kyrkan, Katolska kyrkan och Pingstkyrkan

Projektet förväntas generera kunskap som är användbar i såväl förebyggande som i praktiskt arbete i frågor som rör sexuella övergrepp inom kristna församlingar, samt att öka medvetenheten om betydelsen av genus i mötet med den som är/har varit utsatt för sexuella övergrepp. Avhandlingen fokuserar också prästers/pastorers tolkning och tillämpning av tystnadsplikten i arbete med minderåriga.

Anslagsgivare: Vetenskapsrådet

Handledare: Inga Tidefors och Leif Strömwall

Samuelsson, Hans

E-post: Hans.Samuelsson@psy.gu.se

Klinisk neuropsykologi. Här undersöks psykologiska funktionsnedsättningar hos patienter som drabbats av en vaskulär hjärnskada, dvs stroke. Tonvikten i dessa studier läggs vid att beskriva de uppmärksamhetsstörningar (neglektsyndromet) som följer på högersidig hjärnskada, liksom den bristande insikt om funktionsbortfall (anosognosi) som patienten ofta uppvisar. Dessa studier utförs i samarbete med Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, sektionen för klinisk neurovetenskap och rehabilitering, (Sahlgrenska akademien).

Strand, Jennifer

E-post: Jennifer.Strand@psy.gu.se

I samband med interventionsprojektet ”Fenomenet delaktighet i arbetet med patienter med psykosproblematik” har individuella intervjuer genomförts. Intervjuerna har varit livshistoriebaserade med specifik fokus på tidiga relationer, erfarenheter av trauman, egna orsaksformuleringar för diagnosen (schizofreni spektrum diagnos), upplevelsen av ha blivit diagnostiserad, samt erfarenheter av vård och medicinering. Fokusgruppsintervjuer har också genomförts med psykologer, kuratorer och doktorer avseende; orsak, behandling, diagnoser och medicinering för personer med psykosproblematik. Delar av insamlad data utgör mitt avhandlingsarbete.

Strömwall, Leif

E-post: Leif.Stromwall@psy.gu.se

Skall våldtäktsoffret skylla sig självt? Orättvisa konsekvenser av tron på en rättvis värld. I vissa fall, t ex vid våldtäkten, finns det en tendens att i viss utsträckning skylla på offret. Projektet innehåller ett antal experimentella studier som undersöker om den socialpsykologiska mekanismen att *tro på en rättvis värld* kan förklara denna sekundära viktimisering. Medarbetare: Helen Alfredsson, Sara Landström. Anslagsgivare: Brottsofferfonden.

Lögn detektion i förhörssituationen. En serie experimentella studier med målsättningen att generera psykologiskt grundade riktlinjer för hur utredande intervjuer och förhör ska genomföras och hur den ärendespecifika informationen (exempelvis bevis mot en misstänkt) ska användas. Syftet är att ge ett så bra underlag som möjligt med avseende på att fatta korrekta beslut om tillförlitlighet.

Medarbetare: Franziska Clemens, Pär Anders Granhag. Anslagsgivare: VR.

Tekin, Serra

E-post serra.tekin@psy.gu.se

Mina intresseområden är undersökande intervjuer och informationsextrahering från misstänkta. Min forskning fokuserar på misstänkta kontrastrategier i förhörssituationer och att behandla strategierna som en avgörande faktor för hur mycket information de misstänka lämnar i en intervju. Lögnarna är generellt sett mindre tillmötesgående än sanningssägarna, vilket resulterar i att de även avslöjar mindre information. Forskningen syftar till att undersöka i vilken utsträckning det är möjligt att förändra lögnares strategier (från en mindre till en mer tillmötesgående strategi) för att komma åt ny information genom strategiska intervjuer. Genom att använda tekniken Strategic Use of Evidence (SUE), syftar forskningen också till att utöka kunskapen om de taktiska aspekterna av denna intervjumetod.

Thorvaldsson, Valgeir

E-post: Valgeir.Thorvaldsson@psy.gu.se

Kognitiv utveckling från 70-100 års ålder. I detta projekt undersöks sambanden mellan kognitiva förändringar i åldrandet, psykologiska, sociala faktorer samt hälsotillstånd och överlevnad. Projektet avser även att analysera effekterna av upprepade kognitiva mätningar och bortfall i en longitudinell panel.

Thylefors, Ingela

E-post: Ingela.Thylefors@psy.gu.se

Tvårprofessionell samverkan inom och mellan organisationer. Inom projektet studeras olika former av arbetsorganisation och ledarskap när det gäller tvårprofessionellt arbete inom välfärdsorganisationer, främst hälso- och sjukvård, skola och omsorg. Mot bakgrund av ett contingency-perspektiv försöker projektet identifiera effektiva former för grupporganisation och ledarskap. När det gäller effektivitet beaktas såväl inre som yttre effektivitetsmått. Ingela Thylefors, Olle Persson.

Tidefors, Inga

E-post: Inga.Tidefors@psy.gu.se

Patienter med psykosproblematik – ett interventionsprojekt.

Fenomenet delaktighet i arbetet med patienter med psykosproblematik: I projektet används ett dialogbaserat instrument i syfte att förbättra kommunikationen mellan patient och behandlare. Målsättningen är att minska diskrepansen mellan patient och behandlare vad gäller såväl individuella svårigheter samt sociala behov. Vidare syftar interventionen till att på sikt förbättra patientens livssituation. Projektet har pågått i 18 månader och all datainsamling är slutförd. Data består av självskattningsskalor, behandlarskattningar, individuella intervjuer, fokusgrupper samt deltagande observationer. Delar av projektet utgör Jennifer Strands avhandlingsarbete.

Tjus, Tomas

E-post: Tomas.Tjus@psy.gu.se

Språk, kommunikation och handikapp: samtal vid datorn ger nytt hopp. Projektet studerar hur multimedieprogram tillsammans med en fokuserad samtalsmetodik kan utveckla såväl läsning som kommunikation hos barn med olika språkproblem. För närvarande fokuserar projektet på barn med autism, men tidigare har flera andra grupper av barn ingått: barn med Downs syndrom, flerhandikapp, misstänkt dyslexi samt hörselhandikapp. Projektet ingår i ett flerårigt samarbete mellan Göteborg och Pennsylvania State University, USA. Tomas Tjus & Mikael Heimann.

Påverkar provrörsbefruktning med mikroinjektionsteknik (ICSI) barnets psykiska utveckling?

Studien bedrivs i samarbete med Sahlgrenska/Drottning Silvias Barnsjukhus och med forskningsteam i Bryssel och New York. Syftet är att förutom medicinsk undersökning även studera barnens intellektuella och känslomässiga utveckling. Då denna befruktningsmetod blivit allt vanligare är behovet av uppföljningsstudier angeläget. Tomas Tjus & Mikael Heimann.

Delad uppmärksamhet hos barn med autism. Eftersom denna förmåga anses utgöra en viktig bas för språkutvecklingen hos normalutvecklade barn är det av intresse att den ofta ses som ett av de centrala problemen vid autism. Om man saknar förmågan att förstå att ett samtal eller samspel kan handla om något utanför en själv och personen man samspelar med blir kommunikationen ofta obegriplig. I studien undersöks hur delad uppmärksamhet är relaterat till andra faktorer som minne, begåvning, uppmärksamhet och språk. Som jämförelsegrupper ingår barn med Downs syndrom, specifik språkförsening och normalutvecklade barn. Studien genomförs i samarbete med forskare i Oslo. Tomas Tjus & Mikael Heimann.

Trönberg, Carl-Christian

E-post: carl-christian.tronberg@psy.gu.se

Min avhandling är ett samarbete mellan Gothenburg Research Institute och Psykologiska institutionen och undersöker hur bankpersonal fattar beslut i kreditbedömningssituationer. Att inadekvata och oförsiktiga kreditbedömningar kan få allvarliga konsekvenser har vi kunnat se i efterdyningarna av den ekonomiska krisen 2008. Att genomföra en kreditbedömning är komplext och innefattar såväl personbedömningar som bedömningar av omfattande finansiell information. Konsekvenserna av inadekvata kreditbedömningar kan drabba privatpersoner direkt (problem med återbetalning och livslånga skulder) såväl som indirekt (nedgång i nationell ekonomisk tillväxt). För att stärka kunskapsläget om hur kreditbedömningar går till vill vi undersöka hur kreditbedömare i bank uppfattar kreditbedömningssituationen, hur de fattar beslut samt vilka svårigheter de stöter på när de utför kreditbedömningar. Målet är att detta i sin förlängning ska kunna vara till hjälp i utvecklingsarbetet syftandes till att skapa mer adekvata kreditbedömningar i banker.

Handledare: Sven Hemlin, samt biträdande handledare Henry Montgomery.

Wallgren, Lars Göran

E-post Lars-Goran.Wallgren@guide.se

Syftet med denna forskning, som genomföres tillsammans med Jan Johansson Hanse, är att studera arbetsmotivationens medierande roll mellan å ena sidan krav i arbetet och möjligheten till egenkontroll och å andra sidan den upplevda stressen i arbetet. För att studera detta samband genomföres en Strukturell ekvationsmodellering (SEM) vilket, så vitt vi vet, inte har genomförts i tidigare studier av den psykosociala arbetsmiljön och stress för konsulter i IT branschen. För övrigt kan man säga att det är svårt att finna studier av den psykosociala arbetsmiljön för konsulter i IT branschen

Weman Josefsson, Karin

e-post: karin.weman@hh.se karin.weman@psy.gu.se

Min forskning handlar om teoribaserat digitalt interventionsarbete för främjande av regelbunden fysisk aktivitet med utgångspunkt i Self-Determination Theory. Att lyckas upprätthålla regelbundna motionsvanor över tid, d.v.s. *följsamhet* (eng: adherence), är en betydande utmaning i främjandet av fysisk aktivitet. Följsamhet påverkas framförallt av motivation och det är därför särskilt angeläget att undersöka individers motivation till fysisk aktivitet och motion och hur det kan relateras till psykologiska behov och motionsbeteenden. Sådan kunskap skulle utgöra en central grund för att skapa effektiva interventionsmetoder hos grupper och individer, till exempel inom ramen för Fysisk aktivitet på Recept (FAR[®]), inom skolan, idrottsfrämjandet eller andra angelägna arenor som syftar till att gynna folkhälsan i allmänhet och fungera hälsofrämjande för specifika sjukdomstillstånd i synnerhet. Studien är en del av ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt som ingår i nätverket Centrum för personcentrerad vård (GPCC; <http://www.gpcc.gu.se/>).

Willén, Rebecca

E-post: Rebecca.Willen@psy.gu.se

Utredande polisintervju

Personer som har utsatts för upprepat våld (t.ex. av en partner) tenderar minnas hur våldet brukar gå till, men har svårare att separera de olika tillfällena från varandra och att berätta detaljerat om dem. Detta kan ibland vara orsaken till att ett ärende inte håller för åtal, eller att åtalet ogillas. Min forskning syftar till att utveckla och testa en ny metod som eventuellt kan underlätta för dessa målsäganden att i polisintervju specificera och beskriva fler enskilda våldstillfällen. Projektet finansieras av Brottsofferfonden. Detta är mitt avhandlingsarbete och min handledare är professor Pär Anders Granhag.

Bedömningar av tillförlitlighet och trovärdighet

Mål som rör sexuella övergrepp och våld i nära relationer handlar ofta om att ord står mot ord. De muntliga utsagorna utgör då central bevisning, och ibland saknas helt någon annan typ av bevisning. Muntliga utsagor granskas av domare och nämndemän för att bedöma utsagens tillförlitlighet (dvs huruvida berättelsen är sanningsenlig). I första hand är det målsägandets utsagan som granskas. I Sverige görs detta med hjälp av riktlinjer som Högsta Domstolen uttalat. Liknande riktlinjer används utomlands, t.ex. i internationella brottmålsdomstolar. Likaså används riktlinjerna vid bedömningar av asylsökandes trovärdighet, i Sverige och utomlands. Tillsammans med docent Leif Strömwall har jag vetenskapligt utvärderat dessa och andra utsageanalytiska kriterier.

: <http://clip.org.gu.se/>

Winblad, Stefan

E-post: Stefan.Winblad@psy.gu.se

Biologisk psykologi med inriktning mot klinisk neuropsykologi. Forskningen bedrivs inom ramen för tre fristående projekt: (1) uppföljning av patienter som drabbats av benign (godartad) Multipel Skleros (MS) över ett längre tidsspann (>45 år); forskningen bedrivs i

samarbete med Professor Oluf Andersen (Sahlgrenska akademien), (2) uppföljning och kartläggning av neuropsykologiska faktorer vid den neuromuskulära sjukdomen Dystrofia Myotonica typ 1 (DM-1); bedrivs i samarbete med Docent Christopher Lindberg (Sahlgrenska universitetssjukhuset) samt (3) experimentalpsykologiska studier kring serotoninets betydelse för informationsbearbetning vid depression och panikångest; ett projekt som bedrivs i samarbete med Professor Elias Eriksson (Sahlgrenska akademien).

Wängqvist, Maria

E-post: Maria.Wangqvist@psy.gu.se

Föräldraskap och arbete/familj ur ett identitetsperspektiv - En longitudinell studie över tre decennier och två generationer. För nästan 30 år sedan startade Philip Hwang och Micheal E Lamb denna longitudinella studie om stabilitet och förändring i den psykologiska utvecklingen (Gothenburg Longitudinal study of Development – GoLD). Under studiens 8 tidigare faser har vi träffat deltagarna 19 gånger, den första gången när de var mellan 1 och 2 år. Studiens nionde fas genomfördes under hösten 2011 och våren 2012, när deltagarna började närma sig 30-års ålder. Under denna nionde fas, och den tidigare – när deltagarna var 25, genomförde vi bland annat identitetsintervjuer om deras tankar om arbete, familj och balansen dem emellan. Studiens nuvarande fokus är att (1) studera identitetsutvecklingen mellan 25 och 30 års-ålder, i synnerhet när det kommer till frågor om arbete, familj och arbete/familj-prioriteringar; (2) undersöka om det finns generationsöverskridande mönster i förhållningssättet till dessa frågor och (3) studera personlighetsutveckling från barndomen till vuxen ålder. Tack vare studiens longitudinella upplägg har vi en unik möjlighet att jämföra de unga vuxnas resonemang om föräldraskap och prioriteringar mellan arbetsliv och familjeliv med tidigare uppgifter som deras egna föräldrars lämnat. Genom det longitudinella upplägget och kombinationen av intervjuer och frågeformulär kan studien ge en fördjupad kunskap om identitetsutveckling, tvär-generationella mönster i föräldraskap och om personlighetsutveckling. (*Ann Frisé, Maria Wängqvist, Johanna Carlsson & Philip Hwang*)

Åsberg, Jakob

E-post: Jakob.Asberg@psy.gu.se

Se Annika Dahlgren Sandberg

Öhman, Lisa

E-post: Lisa.Ohman@psy.gu.se

Brottsoffer som hört, men inte sett. Avhandlingen utgörs av en serie experimentella studier gällande öronvittnen; brottsoffer och vittnen som hört men inte kunnat se sin gärningsman. Målsättningen är att undersöka barns och vuxnas röstigenkänningsförmåga för en okänd röst, deras villighet att göra ett utpekande samt hur korrekta deras utpekanden är. Ett ytterligare syfte är att undersöka metoder som kan förbättra vittnens förmåga att minnas röster. Medarbetare: Anders Eriksson, Pär Anders Granhag. Anslagsgivare: Brottsofferfonden.

INDEX

Ämne

Ämnesföreträdare

A

ADHD

Aggressivitet på nätet

Alkohol

Alkohol

Alkohol

Anknytning

Anosognosi

Arbetsliv

Arbetsorganisation

Arbetsstillfredsställelse

Autism

Autism

B

Barnomsorg

Barns vittnesmål

Barns vittnesmål

Barn-som-far-illa

Behandling

Beslutsfattande

Beteende

Berusning

Biologisk psykologi

Brottsofferforskning

Brottsofferforskning

C

Cash flow analysis

Cerebral pares

Cerebral pares

Cybermobbing

D

Delad uppmärksamhet

Delaktighet

Demens

Demens

Depression

Domstolspsykologi

Diabetes

Downs syndrom

Droger

Drömforskning

Dyslexi

Dövhet

E

Ekonomisk psykologi

Emotioner

ESP

F

Faderskap

Familjeliv

Funktionshinder

Funktionshinder

Guldberg-Kjär, Taina

Berne, Sofia

Hagsand, Angelica

Berglund, Kristina

Fahlke, Claudia

Broberg, Anders

Samuelsson, Hans

Allard, Karin

Johansson Hanse, Jan

Johansson Hanse, Jan

Hjelmquist, Erland

Tjus, Tomas

Hwang, Philip

Granhag, Pär Anders

Strömwall, Leif

Broberg, Anders

Berglund, Kristina

Gärling Tommy

Fahlke, Claudia

Hagsand, Angelica

Winblad, Stefan

Strömwall, Leif

Landström, Sara

Trönberg, Carl-Christian

Falkman, Kerstin

Dahlgren Sandberg, Annika

Berne, Sofia

Tjus, Tomas

Thylefors, Ingela

Hassing, Linda

Johansson, Boo

Broberg, Malin

Landström, Sara

Hassing, Linda

Tjus, Tomas

Fahlke, Claudia

Parker, Adrian

Hjelmquist, Erland

Hjelmquist, Erland

Gärling, Tommy

Winblad, Stefan

Goulding, Anneli

Hwang, Philip

Allard, Karin

Dahlgren Sandberg, Annika

Hjelmquist, Erland

Funktionshinder
Fysisk aktivitet
Fysisk aktivitet
Förhör
Föräldrar
Föräldraledighet
Föräldraskap
Föräldraträning

G

Genetik
Genetik
Genuspsykologi

H

Handikapp
Hypnos
Hälsa
Hälsa
Hälsa
Högt blodtryck

I

Idrott
Intervju av barn
Intervention

J

K

Kamratrelationer
Kognition
Kognition
Kognition
Kognition
Kognitiv funktion
Kognitiv utveckling
Kognitiv utveckling
Kognitivt fungerande
Kohortskillnader
Kommunikation
Kommunikation
Kommunikation
Konflikt
Kroppsuppfattning
Kroppsuppfattning
Kränkningar på nätet

L

Ledarskap
Ledarskap
Livstillfredsställelse
Lukt
Läsinlärning
Lögnens psykologi
Lögnens psykologi

M

Meditation

Broberg, Malin
Lunde, Carolina
Josefsson, Torbjörn
Granhag, Pär Anders
Broberg, Malin
Lidbeck, Monica
Lidbeck, Monica
Broberg, Anders

Hjelmquist, Erland
Johansson, Boo
Rudolfsson, Lisa

Hjelmquist, Erland
Parker, Adrian
Johansson Hanse, Jan
Goulding, Anneli
Thorvaldsson, Valgeir
Hassing, Linda

Lunde, Carolina
Landström, Sara
Weman Josefsson Karin

Lunde, Carolina
Gärling, Tommy
Johansson, Boo
Dahlgren Sandberg Annika
Winblad, Stefan
Hassing Linda
Thorvaldsson, Valgeir
Praetorius, Marcus
Karlsson, Peter
Karlsson, Peter
Dahlgren Sandberg, Annika
Falkman, Kerstin
Tjus, Tomas
Allard, Karin
Frisén, Ann
Lunde, Carolina
Berne Sofia

Jacobsson, Christian
Thylefors, Ingela
Berg, Anne Ingeborg
Landström, Sara
Dahlgren Sandberg, Annika
Granhag, Pär Anders
Strömwall, Leif
Josefsson Torbjörn

Mediering	Josefsson, Torbjörn
Medvetandet	Parker, Adrian
Medvetenhet	Samuelsson, Hans
Mentala representationer	Fransson, Niklas
Miljö	Biel, Anders
Miljöpsykologi	Gärling, Tommy
Minne	Landström, Sara
Mindfullness	Josefsson, Torbjörn
Moraliska värden	Fransson, Niklas
Mobbning	Sofia Berne
Mobbning	Frisén, Ann
Mobbning	Lunde, Carolina
Motion	Weman Josefsson Karin
Motion	Josefsson, Torbjörn
Motivation	Weman Josefsson Karin
N	
Neuropsykologi	Guldberg-Kjär, Taina
Neuropsykologi	Winblad, Stefan
Normer	Fransson, Niklas
O	
Organisationskultur	Allard, Karin
P	
Paranormala upplevelser	Goulding, Anneli
Parapsykologi	Parker, Adrian
Personlighet	Fahlke, Claudia
Polisförhör	Strömwall, Leif
Polisförhör	Willén, Rebecca
Postpartum depression	Hwang, Philip
Provrörsbefruktning	Tjus, Tomas
Psi	Parker, Adrian
Psykisk hälsa	Johansson, Boo
Psykopatologi	Broberg, Anders
Psykopatologi	Fahlke, Claudia
Psykosocial	Johansson Hanse, Jan
Q	
R	
Religionspsykologi	Rudolfsson, Lisa
Rättvisa	Biel, Anders
Röstidentifikation	Öhman, Lisa
S	
Samverkan	Thylefors, Ingela
Schizotypi	Goulding, Anneli
Sekundär viktisering	Landström, Sara
Serotonin	Winblad, stefan
Sexuella övergrepp	Rudolfsson, Lisa
Självförvaltning	Fransson, Niklas
Skuldbeläggande av brottsoffer	Landström, Sara
Sociala dilemman	Biel, Anders
Sociala relationer	Hwang, Philip
Social kognition	Meristo, Marek
Socialt beslutsfattande	Martin Geisler
Spatial neglekt	Samuelsson, Hans
Språklig utveckling	Meristo, Marek

Stabilitet och förändring

Stress

Stress

Stressprevention

Stroke

Subliminal perception

Sårbarhetsfaktorer

T

Talskada

Tandvårdsrädsla

Teckenspråk

Theory of mind.

Theory of mind

Theory of mind

Tillförlitlighet

Tillförlitlighet

Transportpsykologi

Tvärprofessionell samverkan

U

Ungdomar

Unga förövare av sexuella övergrepp

Upplevd kontroll

Utagerande barn

Utveckling

Utvecklingspsykologi

V

Vanor

Visuell uppmärksamhet

Viktimologi

Vittnespsykologi

Vittnespsykologi

Vittnespsykologi

Välfärdsorganisationer

Värden

WXYZ

Å

Åldrandet

Åldrandet

Åldrandet

Åldrande

Åldrande

Åldrande

Ä

Äldre

Ö

Ögonvittnens minnen

Hwang, Philip

Jacobsson, Christian

Broberg, Malin

Jacobsson, Christian

Samuelsson, Hans

Parker, Adrian

Berglund, Kristina

Dahlgren Sandberg, Annika

Broberg, Anders

Falkman, Kerstin

Dahlgren Sandberg, Annika

Falkman, Kerstin

Meristo, Marek

Granhag, Pär Anders

Willén, Rebecca

Gärling, Tommy

Thylefors, Ingela

Frisén, Ann

Tidefors, Inga

Fransson, Niklas

Broberg, Anders

Falkman, Kerstin

Lunde Carolina

Biel, Anders

Samuelsson, Hans

Landström, Sara

Granhag, Pär Anders

Landström, Sara

Strömvall, Leif

Thylefors, Ingela

Biel, Anders

Hassing, Linda

Johansson, Boo

Praetorius, Marcus

Berg, Anne Ingeborg

Thorvaldsson, Valgeir

Karlsson, Peter

Guldborg-Kjär, Taina

Hagsand, Angelica